

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Lázeňský cestovní ruch

Spa Tourism

Student: Veronika Achillesová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jarmil Adamec, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Veronika Achillesová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Lázeňský cestovní ruch
Spa Tourism**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Metodika zpracování a cíl práce
 3. Teoretické základy cestovního ruchu
 4. Charakteristika vybraných lázeňských zařízení
 5. Komparace služeb vybraných lázeňských zařízení
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Idea Servis, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5.
RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů*. 3. rozš. vyd. Ostrava: Key, 2009. ISBN 978- 80-7418-028-6.
SEIFERTOVÁ, Věra. *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Praha: Pragoline, 2003. ISBN 80-86592-00-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

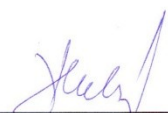
Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jarmil Adamec, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Uherském Hradišti 9. května 2014

.....
Veronika Achillesová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu Ing. Jarmilu Adamcovi, Ph.D., vedoucímu mé bakalářské práce, za odborné vedení, cenné rady a připomínky. Dále bych ráda poděkovala zaměstnancům hotelu Alexandria a Jurkovičův dům v lázních Luhačovice a také vedení Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves za jejich ochotu a spolupráci. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své rodině, která mi byla po celou dobu studia velkou oporou.

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	5
3	TEORETICKÉ ZÁKLADY CESTOVNÍHO RUCHU	6
3.1	Cestovní ruch.....	6
3.2	Destinace cestovního ruchu	7
3.3	Zdravotní cestovní ruch	8
3.4	Lázeňský cestovní ruch	9
3.5	Lázeňství.....	11
3.6	Lázně	15
3.7	Lázeňská místa v České republice.....	21
4	CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ.....	27
4.1	Lázně Luhačovice.....	27
4.2	Síraté lázně Ostrožská Nová Ves	39
5	KOMPARACE SLUŽEB VYBRANÝCH LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ	46
5.1	Marketingové dotazníkové šetření	46
5.2	Komparace služeb lázní Luhačovice a Síratých lázní Ostrožská Nová Ves	58
6	ZÁVĚR	62
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM ZKRATEK	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	68
	SEZNAM GRAFŮ	69
	SEZNAM TABULEK	71
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je lázeňský cestovní ruch. Lázeňství je jednou z forem cestovního ruchu, které souvisí i s dalšími odvětvími jako jsou například ubytování, stravování, doprava a také s balneologickými, rehabilitačními, informačními a zprostředkovatelskými službami, bez kterých by samotné lázeňství nemohlo fungovat. Z tohoto hlediska lázeňství vystupuje jako komplex ekonomických činností různých oborů a odvětví, které svými výkony zabezpečují uspokojování potřeb lázeňských hostů.

Lázeňský cestovní ruch se významným způsobem podílí na tvorbě hrubého domácího produktu, tvoří příjmy státního rozpočtu, přispívá do platební bilance, ovlivňuje příjmy v rozpočtech jednotlivých regionů a příznivě působí na investiční aktivitu.

Lázeňství v České republice má dlouholetou a slavnou historii, je spjata s řadou významných osobností kulturního, společenského, vědeckého i politického života. Jeho význam se liší podle jednotlivých etap vývoje lidské společnosti a rovněž podle zvyklostí daného regionu. V naší zemi se lázeňství vždy soustřeďovalo na funkce medicínské, ekonomické a společenské. V současné době je lázeňská léčba součástí léčebně preventivní péče, jako nezbytná součást zdravotní péče o pacienta. Úloha lázeňské péče je jen velmi těžce zastupitelná v léčbě řady chronických onemocnění, v prevenci přechodu nemocí do chronického stadia a vzniku komplikací, v rehabilitaci po závažných akutních onemocněních, operacích a úrazech.

Počet hostů, kteří vyhledávají lázeňská zařízení se v posledních letech neustále zvyšuje. Jedním z hlavních důvodů je rostoucí životní úroveň obyvatelstva. Pobyt v lázních vyhledávají nejen osoby, jejichž zdravotní stav to vyžaduje, ale také stále více mladých lidí, kteří touží po odpočinku a relaxaci spojené právě s lázeňskými procedurami. Ty jsou často nabízeny společně s kulturními nebo sportovními aktivitami.

Uspokojení potřeb hostů zabezpečují také wellness programy, které nabízí převážná většina lázeňských zařízení. Wellness můžeme definovat jako cestu k harmonickému vyvážení těla a duše. Zahrnuje kontrolu váhy, racionální výživu, pohyb, kontrolu stresu a psychickou pohodu. Jedná se o procedury vedoucí k celkové relaxaci a odreagování.

2 METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro zpracování této bakalářské práce byly použity dostupné zdroje v podobě odborné literatury, webových stránek, propagačních materiálů, informací získaných od vedení lázní Luhačovice a Ostrožská Nová Ves a znalostí získaných během studia. Podklady pro praktickou část byly získány provedením dotazníkového šetření, které bylo uskutečněno v měsíci dubnu roku 2014 v prostorách lázní Luhačovice a Ostrožská Nová Ves.

Teoretická část práce je zaměřena na vysvětlení pojmů z oblasti cestovního ruchu, zejména pak na lázeňství, vysvětlení pojmu destinace, historii a vývoj lázeňství v naší zemi, vybavenost lázní, lázeňská místa v České republice, druhy lázeňské péče a služby poskytované lázeňskými zařízeními. V praktické části jsou aplikovány teoretické poznatky zkoumaných destinací Luhačovice a Ostrožská Nová Ves. Dále byla vypracována charakteristika vybraných lázeňských zařízení, zahrnující zejména služby poskytované návštěvníkům a jejich vybavení, které můžeme označit jako materiálně-technickou základnu. Na základě výsledků získaných z dotazníkového šetření byla provedena komparace výše zmíněných lázeňských zařízení.

Nejzákladnější metody použité v této bakalářské práci:

Dedukce – proces usuzování, ve kterém se z předpokladů dochází k závěru, který z těchto předpokladů vyplývá.

PEST analýza - analýza politicko-právního, ekonomického, sociálně-kulturního a technologického prostředí.

Indukce - způsob úsudku od konkrétních případů k obecnému zákonu v logice.

Cílem bakalářské práce „Lázeňský cestovní ruch“ je komparace lázní Luhačovice a Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves a to zejména z hlediska rozsahu nabízených služeb, jejich cenového rozpětí a oblíbenosti. Dílčím cílem práce je analýza hodnocení kvality poskytovaných služeb a spokojenosti návštěvníků, jejíž podklady byly získány prostřednictvím dotazníkového šetření.

3 TEORETICKÉ ZÁKLADY CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch patří mezi významné ekonomické a sociální jevy současné moderní společnosti. Představuje pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních cílů a snů. Můžeme jej charakterizovat jako oblast spotřeby, při které jsou uspokojovány lidské potřeby jako například potřeba odpočinku, potřeba sportovního a kulturního vyžití, lázeňská péče, kontakt s lidmi a další. Také je významnou součástí národní ekonomiky. Cestovní ruch svými účinky proniká do mnoha stránek života celé společnosti.

3.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch můžeme označit jako fenomén ekonomického rozvoje 21. století. Nepředstavuje jenom touhu cestovat a poznat mnoho zajímavostí, ale je také odrazem dosažené životní úrovně obyvatelstva. Je vyjádřením konkrétního životního stylu.

Podle WTO (Světové organizace cestovního ruchu) je cestovní ruch činnost osob, cestujících ve svém volném čase na přechodnou dobu do míst mimo jejich trvalé bydliště, a to za jiným účelem, než je vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě. (Drobná, 2010)

F. W. Ogilvie chápe cestovní ruch jako „ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných a nehmotných statků, hrazený z prostředků získaných v místě trvalého bydliště.“ Tato ekonomicky laděná definice považuje cestovní ruch za součást spotřeby obyvatelstva doprovázený přesunem kupních fondů do míst cestovního ruchu. (Ryglová, 2009, s. 9)

Cestovní ruch (angl. tourism) je „komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzděláváním pracovní či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedení aktivity. (Zelenka, Pásková, 2012, s. 83)

Dle AIEST (Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu) je cestovní ruch definován jako souhrn jevů a vztahů, vyplývajících z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým bydlištěm a místem pro výkon zaměstnání. (Ryglová, 2009)

Cestovní ruch je definován mnoha způsoby, ale žádný z nich není zcela přesný a výstižný. Na toto odvětví je pohlíženo z různých hledisek. Z jiného pohledu ho vidí poskytovatelé služeb a jinak na něj pohlíží ti, kteří služby konzumují. Velmi často také záleží na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán a definován.

3.2 Destinace cestovního ruchu

Pojem destinace cestovního ruchu můžeme obecně chápat jako cíl cesty, místo navštívené účastníkem cestovního ruchu. Destinací může být země, region a další oblasti, které disponují významnou nabídkou atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu.

Dle Királové jsou charakteristickými **znaky destinace** „6A“ :

- attractions – primární nabídka CR, která svým množstvím, kvalitou a atraktivitami vyvolává návštěvnost (přírodní, kulturně-historický potenciál),
- accessibility and ancillary services – všeobecná infrastruktura, která umožňuje přístup do destinace, pohyb za atraktivitami destinace, zahrnuje také služby využívané zejména místními obyvateli (telekomunikační, zdravotnické, bankovní, poštovní aj.),
- amenities – suprastruktura a infrastruktura CR, které umožňují pobyt v destinaci a využití jejich atraktivit (ubytovací, pohostinská, sportovně-rekreační a jiná zařízení),
- available packages – připravené produktové balíčky,
- activities – rozmanité aktivity. (Nejdl, 2010)

WTO (Světová organizace cestovního ruchu) uvádí, že: „lokální destinace cestovního ruchu je fyzický prostor, ve kterém turista stráví nejméně jedno přenocování. Zahrnuje turistické produkty tvořené atraktivitami cestovního ruchu a podpůrnými službami (tj. službami, které umožňují využít atraktivity cestovního ruchu) a soubor možností zábavy pro jednodenní návštěvníky. Má přírodní a administrativní hranice, jež vymezují její řízení, image a vnímání, které definují její tržní konkurenceschopnost. Lokální destinace zahrnují i hostitelskou komunitu a mohou být součástí větších destinací.“ (Nejdl, 2010, s. 39)

Bieger tvrdí, že destinace je geografický prostor (resort, místo, region, stát), který si konkrétní návštěvník (nebo skupina návštěvníků) vybírá jako cíl své cesty. Obsahuje pro pobyt všechna nezbytná zařízení jako bydlení, stravování, zábavu a další aktivity. Tím se stává jednotkou soutěže v příjezdovém turismu, která musí být řízena jako strategická obchodní jednotka. (Nejdl, 2010)

3.3 Zdravotní cestovní ruch

Lidé se snaží čím dál více pečovat o své zdraví. Důvodem zvýšeného zájmu o jejich zdravotní stav je rostoucí životní úroveň obyvatelstva. Cílem zdravotního cestovního ruchu (health tourism) je snaha preventivně ovlivňovat své zdraví před negativními důsledky současného životního stylu. Trendem v oblasti zdravotního cestovního ruchu se stala péče o tělo a krásu, kterou můžeme označit jako wellness či beauty. Produkty zdravotního cestovního ruchu nabízejí převážně lázeňská zařízení, ale také čím dál více hotelů. Zdravotní cestovní ruch nemusí být vždy spojen s využíváním přírodních léčivých zdrojů.

Zdravotní cestovní ruch (health tourism) je „forma CR směřující především do lázní nebo rekreačních center, u níž hlavní motivací účasti je zlepšování zdravotního stavu návštěvníků, a to nejčastěji pomocí kombinace zdravotní terapie a zdravotních služeb, pobytu v prostředí s léčebnými účinky (podnebí, moře, koupele, léčivé prameny aj.), změny životosprávy, tělesného cvičení, diety a relaxačních programů aj. Zahrnuje také cesty za kvalitnější nebo levnější zdravotní péči – provedení operací, dentální cestovní ruch, reprodukční medicína aj.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 644)

Dle názoru Connella (2006) zdravotní cestovní ruch vyplnil mezeru na trhu a velmi rychle se rozvinul v odvětví cestovního ruchu, v jehož rámci lidé často cestují na dlouhé vzdálenosti, často do zámořských zemí, za účelem poskytnutí lékařské péče nebo podstoupení stomatologických a chirurgických zákroků.

Ryglová (2009) ve své knize uvádí, že zdravotní cestovní ruch lze rozdělit na:

- sportovně-rekreační cestovní ruch,
- wellness, beauty, vital,
- léčebný cestovní ruch
- lázeňský cestovní ruch
- jiné formy.

Podle autorky se současné lázně zaměřují také na klienty, kteří chtějí snížit hmotnost, vytvarovat postavu, odpočívat nebo se luxusně a nadstandardně léčit. Z tohoto důvodu se tedy zaměřují na zdravý životní styl, který zahrnuje zdravou výživu, fitness aktivity, tělesné léčení a stresový management, duchovní metody aj.

Do systému lázeňské péče pronikají stále nové trendy, z nichž nejrozšířenější je tzv. wellness. Ten lze definovat jako aktivity lidí, které vedou k pocitu uspokojení a navození pohody, kterou si jedinec vytváří souborem příjemných impulsů. Patří sem pohyb, příjemná hudba, regenerace, uklidnění, relaxace, a v přiměřené míře jídlo a pití. (Ryglová, 2009)

Zelenka, Pásková (2012, s. 631) definují wellness jako „rekreační, lázeňské a sportovní aktivity, zaměřené na dosažení duševního a fyzického zdraví, výrazný trend současného cestovního ruchu.“

Wellness znamená pocit blahobytu, který je maximálně orientovaný na individuální možnosti člověka. Jedná se o dlouhotrvající stupňující se proces přeměny psychické, intelektuální, emoční, sociální, duchovní a okolní pohody. Wellness je také označení pro strukturu, zařízení a prostor, které jsou realizovány v konceptu s touto filozofií a pro programy, které k pocitům wellness vedou např. procedury, balíčky. (<http://www.spa-wellness.cz/ceska-asociace-wellness/vyznam-slova-wellness/>)

Kotíková (2013) ve své knize uvádí, že wellness na rozdíl od balneologie nebo lázeňství patří do oblasti **rekreace a sportovních aktivit**. Není zapotřebí tedy podstupovat žádná složitá předchozí zdravotnická vyšetření.

3.4 Lázeňský cestovní ruch

Již od starověku můžeme sledovat zájem lidí o místa, která jsou spojena s vývěrem termálních nebo minerálních pramenů. Lidé využívali těchto pramenů k hojení ran, léčbě různých nemocí a v neposlední řadě ke koupelím. Postupem času začaly být na těchto místech budovány speciální účelové stavby, které sloužily k jímání a využití pramenů. Léčivé účinky vod na lidský organismus a jejich chemické složení bylo postupně vědecky zkoumáno a lidé začali tato místa navštěvovat cíleně, za účelem zlepšení svého zdravotního stavu. Hlavní výhodou lázeňského cestovního ruchu je, že téměř vůbec nepodléhá sezónním výkyvům, jako je tomu u ostatních forem cestovního ruchu.

Lázeňský cestovní ruch (spa tourism) představuje zdravotně-preventivní a léčebné činnosti, které jsou uskutečňovány pod odborným zdravotnickým dohledem ve volném čase. (Hesková, 2006)

Smith a Puczkó (2009) definují lázeňský cestovní ruch jako cestovní ruch, který je zaměřen na relaxaci nebo léčbu těla, při které je využíváno především vodních procedur, jako

jsou minerální nebo termální bazény, parní lázně a sauny. Důraz je kladen na léčbu, rehabilitaci a fyzický odpočinek.

Lázeňský cestovní ruch je „druh CR, na kterém je účast charakteristická pobytem v lázních za účelem regenerace, poznání nebo sociálních kontaktů. Moderním trendem jsou kondiční a preventivně zdravotní pobyty v lázních (wellness programy).“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 304)

Podle Indrové (2009) byl lázeňský cestovní ruch jednou **z prvních** oblíbených forem novodobého cestovního ruchu již od 18. století a je jako svébytná součást cestovního ruchu prezentován dodnes, neboť

- v rámci lázeňství je vždy využívána i materiálně – technická základna, která slouží cestovnímu ruchu v daném místě (ubytovací a stravovací zařízení, kulturní zařízení, sportovní zařízení, infrastruktura obce nebo města atd.),
- lázeňství hraje významnou roli v domácím cestovním ruchu díky dlouholeté tradici a atraktivitě lázeňských míst s bohatou kulturně – společenskou nabídkou,
- lázeňství je jedním z významných motivů aktivního zahraničního cestovního ruchu vzhledem k ojedinělosti některých přírodních léčivých zdrojů nebo použitých léčebných metod v dané oblasti.

Lázeňství a cestovní ruch si během svého vývoje vytvořily určité shodné rysy, ale i odlišnosti. Jako **shodné prvky** můžeme označit to, že:

- oba obory se vyvíjely a vznikaly společně,
- jsou orientovány na člověka, na uspokojení jeho potřeb, sloužící k regeneraci fyzických i duševních sil, k rozvoji schopnosti jedince,
- jedná se o soubor služeb, které jsou realizovány místně i časově mimo trvalé bydliště účastníka,
- služby jsou využívány komplexně a vyvolávají realizaci dalších doplňkových služeb,
- oba obory mají významný ekonomický přínos pro daný region i stát.

Autorka uvádí i **odlišnosti** lázeňství projevující se zejména v těchto oblastech:

- možnosti rozvoje lázeňství jsou omezeny pouze na místa, kde se vyskytují přírodní léčivé zdroje,

- složení účastníků je částečně modifikováno podle indikace lázeňského místa a zdravotního stavu hostů,
- struktura základních služeb je rozšířena o léčebné procedury,
- k zajištění léčebných procedur je zapotřebí materiální i personální vybavení, což je finančně více náročné,
- část účastníků využívá lázeňských služeb, které jsou hrazeny plně nebo částečně z rozpočtu zdravotních pojišťoven.

Materiální předpoklady

Pro existenci lázeňského cestovního ruchu v konkrétní lokalitě musí být splněny určité materiální předpoklady:

- existence přírodních léčivých zdrojů,
- vybavenost lázeňsko-léčebným zařízením,
- přítomnost dalších složek materiálně technického vybavení – ubytovací a stravovací kapacity,
- funkční infrastruktura místa – obce, města,
- vhodné estetické a přírodní prostředí,
- zajištění možnosti společensko-kulturního a sportovního vyžití. (Indrová, 2009)

3.5 Lázeňství

Specifickou součástí cestovního ruchu je lázeňství. Lázeňství má svůj základ v pojmu „lázeň“, což znamená koupel. Vědní obor, který se zabývá lázeňstvím je nazýván balneologie. Lázeňství v České republice má dlouholetou tradici a také propojení s kulturním a společenským životem (pobyty známých osobností), vysokou kvalitou péče a léčebných metod.

Mezi nejdůležitější rysy lázeňství patří zaměření na léčbu a obnovu fyzických a psychických sil lidí, a to za využití léčivých přírodních zdrojů jako např. voda, peloidy, plyny, klimatické podmínky. Účinek je úzce spojen se změnou prostředí a místa. K tomu je však zapotřebí období minimálně tři nebo čtyř týdnů (v ČR je za minimální délku pobytu se zdravotním účinkem považováno 21 dní, např. ve Francii je to 18 dní). Lázeňství se zaměřuje především na rekonvalescenci a léčbu následků nemocí, v posledních letech pak zejména na rehabilitaci a prevenci obyvatelstva. (Ryglová, 2009)

Ryglová (2011) popisuje **znaky moderního lázeňství** tzv. „6R“ :

- léčení (remedy) – vlastní léčebné procesy,
- rehabilitace (rehabilitation) – odstranění následků úrazů,
- obnova (revitalize) – procesy obnovení fyzických a duševních sil,
- odpočinek (relax) – oddech a zotavení,
- uvolnění (reflex) – odpoutání od negativ současného životního stylu,
- potěšení (rejoice) – získání životní energie a radosti ze života.

Zelenka, Pásková (2012, s. 304) považují lázeňství (angl. balneology) za „souhrn aktivit, specifické infrastruktury a lidských zdrojů v oblasti poznání a praxe zaměřený na znalost přírodních léčivých zdrojů (balneologie) a realizaci technik a procedur pro léčení různých somatických, psychosomatických i psychologických problémů (balneoterapie). Souhrnným cílem lázeňství je prevence a léčení lidských chorob, regenerace sil a relaxace. Je spojeno s využíváním síly přírodních léčivých zdrojů, krásy přírodního i kompozice kulturního prostředí.“

Balneologie je obor zabývající se lázeňstvím. Zahrnuje v první řadě balneoterapii, kterou lze definovat jako léčebnou a preventivní lékařskou disciplínu. Balneologie v dnešní době není zaměřena jenom na přírodní léčivé zdroje, jako tomu bylo v minulosti, ale kombinuje toto léčení i s dietoterapií, která zahrnuje výběr speciálně upravené stravy a také s fyzioterapií, což je pohybová léčba včetně léčebného tělocviku, masáží, terénních kúr a v neposlední řadě léčba medikamentózy. Balneoterapii lze považovat za součást fyziatrie nebo fyzikálního lékařství. K balneologii se druzí celá řada dalších oborů jako je např. hydrogeologie, balneotechnika, podchycující prameny a jejich využívání, balneobiologie aj. (Burachovič, Wieser, 2001)

Historický vývoj lázeňství v České republice

Tradice českého lázeňství jsou mladší, než je tomu v jižní Evropě a ve středomořských zemích. Postupem času získalo i naše lázeňství mimořádný věhlas i vážnost v evropském podvědomí. Nejznámější historie o vzniku lázní se vztahuje k založení Karlových Varů, kde podle pověsti byly náhodně objeveny horké prameny při lovu jelena, kterého se zúčastnil sám Karel IV.

Ve středověku se lázeňství nedařilo. Důvodem byl pokles zájmu o hygienu a péči o vlastní tělo. V této době se však objevily zárodky lázeňského života např. v Karlových Varech

a Teplicích. Díky rozvoji vědy a vzdělání došlo v 18. a 19. století ke vzniku velkého množství dnešních lázní a jejich rozkvětu. Objevily se některé nové léčebné metody (podle V. Priessnitze), budovaly se honosné lázeňské domy, kolonády, divadla a koncertní sály. Lázně se staly doménou nejbohatší vrstvy společnosti.

Před druhou světovou válkou zažily lázně největší rozvoj. Především západočeské lázně se staly pojmem v Evropě. Lázeňské pobyty se staly přístupnější pro širší veřejnost díky vzniku prvních pojišťovacích společností, které se podílely na úhradě lázeňské péče. Začaly se stavět i méně honosné ubytovací kapacity, které byly ve vlastnictví pojišťoven. Docházelo stále k vědecktějšímu charakteru léčebných metod, na kterých se podílelo mnoho českých lékařů, jako např. profesor kardiologie MUDr. V. Libenský, který se stal zakladatelem Kardiologického ústavu v Poděbradech. Na stavbě významných lázeňských domů se podíla řada předních architektů té doby, např. J. Zítka (kolonáda v Karlových Varech), D. Jurkovič (Lázeňský dům v Luhačovicích) nebo zahradní architekt V. Skalník (parková úprava Mariánských Lázní).

V roce 1948 byly přírodní léčivé zdroje a lázně znárodněny. Lázně se staly především zdravotnickými zařízeními. Nejvíce hostů mělo hrazeno svůj pobyt v lázních zdravotními pojišťovnami. Zahraniční klientelu tvořili především hosté ze zemí východního bloku. Jedinou cestovní kancelář, která se specializovala na lázeňské pobyty, byla do roku 1989 Balnea.

Po roce 1992 přešla naprostá většina lázeňských zařízení do soukromého sektoru. Byly vytvořeny společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Ve vlastnictví státu zůstalo pouze několik rehabilitačních zařízení a dětských léčeben. Přírodní zdroje v České republice však zůstaly ve vlastnictví státu, který je pronajímá lázeňským zařízením. Lázeňská zařízení jsou provozována především sektorem zdravotnictví, ale také rezortem obrany a vnitra.

Období transformace mělo výrazný vliv na počet léčených pacientů. Za deset let od roku 1985 do roku 1995 poklesl počet léčených pacientů o 30 %. Od roku 1995 začal počet pacientů výrazně stoupat díky pacientům, kteří si léčbu hradili ze svých finančních prostředků. (Drobná, 2010)

Lázeňství v České republice je letitou tradiční součástí zdravotní péče, která spočívá v tzn. klasickém pojetí léčebných pobytů s doporučenou délkou pobytu 3 týdny, s využitím léčebných metod, jako klimatoterapie, oxygenoterapie apod. Trendem posledních několika let

se stal rozvoj tzv. lázeňské turistiky se zaměřením na zkrácené pobyty - týden, minivíkend, pro různé sociální skupiny (senioři, manažeři) se stále se rozšiřující nabídkou programů (seniorský, regenerační aj.). (Seifertová, 2003)

Lázeňská turistika je produkt cestovních kanceláří, které se specializují na krátkodobé lázeňské pobyty, které jsou často doplňkem poznávacích zájezdů, ale i specializovaných např. týdenních zájezdů do léčebných lázní za účelem obnovení celkové fyzické a psychické rovnováhy. (Dědina, 2004)

Lázeňství a současnost

Česká republika se řadí mezi země s **vyspělým** lázeňstvím, kam kromě jiných patří i okolní země, například Slovensko, Maďarsko, Rakousko a v neposlední řadě také Polsko. Tyto země pro nás představují silnou regionální konkurenci. Přitom srovnávat lázeňství ve výše uvedených státech je poměrně složité, protože podmínky pro provozování lázeňství v těchto zemích se podstatně liší, a to jak v oblasti přírodních podmínek, tak z hlediska tradic, legislativy, vlivu státních orgánů apod.

Za **největšího** konkurenta pro ČR je v současné době i do budoucna považováno Maďarsko. Země vychází z tradic římského a tureckého lázeňství, disponuje celou řadou vynikajících přírodních zdrojů. Budapešť je jediným hlavním městem, které je zároveň městem lázeňským. Kromě toho Maďarsko získalo i určitý historický náskok. Na počátku 70. let 20. století byl zde realizován tzv. Thermal Project, který využíval zahraniční know-how a hlavně finanční prostředky. Thermal Project tak umožnil rekonstrukci a výstavbu nových lázeňských zařízení. (Ryglová, 2009)

Moderní trendy v lázeňství

Dnešní moderní trend ochrany zdraví a popularita tzv. zeleného cestovního ruchu a ozdravných (wellness) pobytů vede ke stále větší oblíbenosti lázeňských pobytů. V budoucnu lze tedy očekávat velký rozvoj lázeňství. Lázeňské pobyty jsou koncipovány ne jako léčebné, ale jako preventivní a relaxační. Jsou stále více zaměřovány na skupinu manažerů. Lázeňská zařízení, která chtějí být konkurenceschopná, musí reagovat na tento trend rozšířením své nabídky aktivit a poskytovaných služeb.

Podle Dr. R. Petryho k základním **trendům lázeňství** patří:

- rostoucí počet hostů,

- zkracování průměrné doby pobytu,
- méně přenocování,
- zvyšující se podíl samoplátců. (Dědina, 2004)

Státní podpora lázeňství

Lázeňství není pouze záležitostí zdravotnickou, ale i záležitostí ekonomickou, i když léčebné účinky lázeňské léčby nelze měřit ekonomickými kritérii. Lázeňství výrazně přispívá k rozvoji měst a regionů, příliv lázeňských hostů a turistů vytváří nové pracovní příležitosti, lázeňští hosté – cizinci přinášejí devizové prostředky. Na rozvoji lázeňství tedy mají podíl všechny strany – lázeňská zařízení, města, regiony i stát. Je proto nutno ocenit rozhodnutí vlády, která na návrh ministerstva pro místní rozvoj přijala Státní program podpory rozvoje cestovního ruchu.

V rámci tohoto státního programu byly přijaty i zásady podpory rozvoje lázeňství a poskytování dotací ze státního rozpočtu na rozvoj lázeňské infrastruktury v letech 2004-2007, a to na zlepšení materiálně-technické základny včetně rozvoje nových forem nabídky lázeňské turistiky pro specifické skupiny klientů a doplňkových služeb. (Drobná, 2010)

3.6 Lázně

Lázně (angl. spa, health resort, baths) jsou komplex ubytovacích, stravovacích, rehabilitačních, sportovních a léčebných zařízení, které využívají pro dosažení léčebného účinku na klienty přírodních léčivých zdrojů (minerální a termální prameny, peloidy, humidity – slatiny, rašeliny a bahna, vřídelní plyny, klimatické podmínky, moře, vysoká nadmořská výška, jeskyně) a léčebných procedur. (Zelenka, Pásková, 2012)

Rozdělení lázní podle charakteru:

- termální – léčba založená na účincích termálních pramenů,
- slatinné – léčba pomocí peloidů,
- radonové – využívají k léčbě radonovou vodu,
- bahenní – pro léčbu je využívána kvalitní rašelina,
- klimatické – využívají k léčbě nadmořskou výšku a ovzduší,
- minerální – léčení pomocí uhličitě vody.

(<http://www.e-lazne.eu/lazne-podle-charakteru>)

Rozdělení lázní podle typu léčby:

- nemoci dýchacích cest – alergické rýmy, průduškové astma, záněty dýchacího ústrojí aj.,
- nemoci pohybového ústrojí – artróza, bolesti kloubů, snížená hybnost, bolest zad aj.,
- nemoci oběhového ústrojí – vysoký cholesterol, poruchy cév, vysoký tlak, obezita aj.,
- kožní onemocnění – atopické ekzémy, problémy s lupénkou aj.,
- nervové onemocnění – depresivní poruchy, roztroušená skleróza, psychosomatické onemocnění aj.,
- nemoci z poruch výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí – poruchy štítné žlázy, cukrovka, porucha funkce ledvin,
- gynekologické nemoci – zánětlivá onemocnění, stavy po gynekologických operacích aj.,
- edukační nemoci – hypertenze, diabetes mellitus, obezita aj.

(<http://www.e-lazne.eu/lazne-podle-lecby>)

Lázeňské služby

Lázeňské služby tvoří komplex činností, které bezprostředně souvisí s lázeňskou léčbou a pobytem v lázních. Představují balíček základních a doplňkových služeb. Základní služby by měly po léčebné a pobytové stránce na sebe vzájemně navazovat takovým způsobem, aby bylo dosaženo co nejlepšího výsledku lázeňské léčby.

LÁZEŇSKÉ SLUŽBY				
základní služby				doplňkové služby
zdravotní/ léčebné	ubytovací	stravovací	kulturně- společenské	prádelna, čistírna, zahradnictví, léčebná kosmetika, pohostinské, obchodní, dopravní a další
lázeňský léčebný režim				

Tab. 3.1 Lázeňské služby (Orieška, 2010)

Zdravotně-léčebné služby zahrnují vstupní, kontrolní a výstupní prohlídku ošetřujícího lázeňského lékaře, který stanoví potřebné léčebné procedury, jejich rozsah a systém aplikace. Samotná lázeňská léčba spočívá v aplikaci léčebných výkonů – procedur, doporučeného denního režimu pacienta a edukační složky, která slouží pacientovi k osvojení vhodných

návyků pro běžný denní život. Léčebné výkony se v jednotlivých lázeňských zařízeních liší s ohledem na indikační zaměření, ale i technické vybavení. (Indrová, 2009)

Nejčastěji poskytovanými léčebnými výkony jsou:

- Pitné kúry - představují pití minerálních vod většinou přímo z vývěrových míst. Pitné kúry patří mezi nákladově zanedbatelné položky. Minerální vodu ve veřejných výtocích pacienti získávají většinou zdarma. Pro správu těchto veřejných míst se využívá tzv. Lázeňská taxa.
- Léčebné inhalace - využívají přírodní léčivé zdroje zejména minerální a mořské vody ke zlepšení zdravotního stavu pacientů, trpících onemocněním horních a dolních cest dýchacích. Mezi metody patří oxygenoterapie, což je vdechování vzduchu obohaceného kyslíkem na 40-60 %.
- Termoterapie - působí buď kladně, přívodem tepla do těla, nebo záporně, odváděním tepla z organismu. Mezi termoterapeutické metody se řadí vodoléčba, peloidoterapie, aplikace parafínu, elektromagnetické záření či záření infračervenými paprsky.
- Vodoléčba - je nejrozšířenější léčebná metoda v lázeňství, při které se využívá teploty a tlaku vody a jejich střídání. Při léčbě se voda používá na zábaly a obklady, na otěry a omývání, na polevy, sprchy a stříky a při koupelích, které mohou být různé, např. celkové, částečné, přísadové, uhličitě, perličkové, parní, plavání a cvičení v bazénu, podvodní masáže aj. Z ekonomického hlediska je třeba při vodoléčbě počítat s vysokými prvotními pořizovacími náklady i s vysokými provozními náklady, neboť metody vodoléčby jsou založeny na energeticky náročných postupech. O provoz těchto zařízení se musí starat vysoce kvalifikovaní pracovníci.
- Uhličitá terapie - se částečně řadí do vodoléčebných procedur s využitím koupelí ve vodách bohatých na oxid uhličitý. Patří sem uhličitě vodní koupele, uhličitě plynové koupele a plynové injekce.
- Peloidoterapie a parafinoterapie - jsou formy termoterapie, kde zdrojem tepla je peloid popř. parafín. Tyto metody jsou energeticky a aplikačně velmi náročné. Peloid je třeba vytěžít, dopravit do lázeňského zařízení, připravit k aplikaci a odvézt pak k rekultivaci.
- Rehabilitace - je aktivní forma léčby, při které se využívá pohybová energie pacienta. Při pasivní formě rehabilitace provádí s pacientem cvičení rehabilitační pracovník, zatímco při aktivní formě rehabilitace provádí cvičení pacient sám pod dohledem

rehabilitačního pracovníka. Při rehabilitaci se využívá také cykloturistika, chůze, běh, hipoterapie aj. Samostatnou část tvoří léčebné masáže, které se člení na tři základní formy – klasická ruční masáž, podvodní masáž, reflexní masáž. Metody rehabilitace patří k méně nákladným, významné jsou zde pouze náklady na vysoce kvalifikované pracovníky.

- Elektroterapie a magnetoterapie - využívají účinků elektrického a magnetického pole na lidský organismus. Používá se zde např. ultrazvuk, laser, iontoforéza aj. Z ekonomického hlediska je třeba přihlédnout k vysoké pořizovací ceně přístrojů, k jejich morálnímu a fyzickému opotřebení a také k tomu, že v dnešní době jsou stále více preferované přírodní formy léčby.
- Fototerapie - využívá při léčbě světelné záření.
- Dietoterapie - omezuje negativní vliv nesprávného stravování na zdravotní stav pacienta. V lázeňské dietoterapii se používá základních 11 diet. Zavedení dietních systémů, pokud mají přinášet efekt je nákladnější a vyžaduje vyšší kvalifikaci pracovníků ve stravovacím úseku.
- Klimatoterapie - je přímé působení klimatu v lázeňském místě (teplota, tlak, vlhkost vzduchu, množství iontů apod.) na pacienta. Jedná se o nejjednodušší formu terapie, finančně nenáročná. Mezi klimatoterapeutické metody patří např. aeroterapie, helioterapie aj. (Dědina, 2004)

Služby ubytovací jsou poskytovány jednak lázeňsko-léčebnými objekty, ale rovněž i komerční sítí místních ubytovacích zařízení včetně ubytování v soukromí a v kempech. Poskytování ubytovacích služeb v lázeňských místech je tak častým zdrojem příjmů u velké části obyvatel. Během lázeňského pobytu jsou nároky na ubytování mnohem vyšší z toho důvodu, že slouží pacientům pro delší pobyt a prostory využívají nejen k přenocování, ale i odpočinku během dne. (Indrová, 2009)

Lázeňsko-léčebné ubytovací objekty lze rozdělit na:

- Lázeňská sanatoria – ubytování pro lázeňskou klientelu s nabídkou komplexních programů léčebně-preventivní medicíny, vlastní ubytování, hotelové služby, diety, vlastní balneoprovozy, zdravotní personál s nepřetržitou službou. Jedná se o poskytování komplexní péče na nejvyšší úrovni.

- Lázeňské hotely – jsou ubytovací zařízení vyšší kategorie, tzn. vlastní příslušenství, stravovací provoz s dietami, zdravotnický personál buď ve vlastním zařízení nebo ve smluvně zajištěných balneoprovozech.
- Lázeňské penziony – ubytovací zařízení pro lázeňskou klientelu, která předpokládá pokoje s vlastním sociálním zařízením, podávání snídaní, ostatní služby mimo penzion.
- Balneoprovozy – jsou zařízení pro využití přírodního léčivého zdroje, včetně celého komplexu podávání lázeňských výkonů v oblasti kinezioterapie a fyzioterapie atd.
- Lázeňské kliniky – vyskytují se v určitých formách v Německu a Rakousku. Tato zařízení spolupracují s klinickými pracovišti, jsou zapojena do výzkumných programů atd. (Dědina, 2004)

Stravovací služby musí zajistit celodenní výživu pacienta. Podle rozhodnutí ošetřujícího lékaře a stavu pacienta může být uplatňován dietní systém (14 základních druhů diet). V případech, kdy se pacient léčí na onemocnění zažívacího ústrojí, onemocnění žláz s vnitřní sekrecí, onemocnění močového ústrojí aj. je stravování přímou součástí léčebných výkonů. V léčebných zařízeních je celodenní režimové stravování realizováno restaurační formou s obsluhou, s možností výběru z několika jídel. Většinou jsou k dispozici i další zařízení s doplňkovou a společensko-zábavní funkcí např. kavárny. Pacienti velmi často využívají i jiná stravovací zařízení v lázeňském místě.

Kulturně-společenské služby jsou nedílnou součástí komplexu lázeňských služeb, neboť při pobytu v lázeňském místě se má jednat nejenom o zlepšení zdravotního stavu pacienta, ale i o jeho relaxaci a psychickou pohodu. Lázeňská zařízení jsou k tomuto účelu vybavená např. společenským sálem pro pořádání koncertů, přehlídek, přednášek, promítání filmů, vlastní knihovnou aj. Zaměstnávají pracovníky, kteří organizují náplň volného času pro pacienty. Ti se mohou zúčastnit vycházek, vyjížděk na kole do okolí, zájezdů do vzdálenějších oblastí, exkurzí apod. Vybavenost pro kulturně-společenské i sportovní vyžití je součástí vybavenosti celého lázeňského místa. (Indrová, 2009)

Doplňkové služby slouží jak místnímu obyvatelstvu, tak i klientele lázeňského léčebného pobytu, pro kterou jsou specificky zaměřené. Jedná se zejména o:

- obchodní služby – prodej upomínkových, dárkových předmětů, cestovních průvodců, plánů města atd.,

- peněžní služby – banky, směnárny, pronájem bezpečnostních schránek atd.,
- dopravní služby – lanovky, jízda historickými dopravními prostředky,
- další služby – kadeřnictví, kosmetika, čistírny, prádelny, půjčovny aj. (Seifertová, 2003)

Formy a organizace lázeňského pobytu

Komplexní lázeňská léčba je takový pobyt pacientů, který je plně hrazen z prostředků nemocenského pojištění jednotlivých zdravotních pojišťoven po jeho přidělení na návrh, který provede praktický či ošetřující lékař. Navrhující a revizní lékaři při zvažování lázeňské péče, včetně její formy, vycházejí z ustanovení Zdravotního řádu a jeho přílohy tzv. Indikačního seznamu. Tato péče navazuje na ústavní péči nebo specializovanou ambulantní zdravotní péči. Je zaměřena na doléčení, zabránění vzniku invalidity a nesoběstačnosti, či na minimalizaci rozsahu invalidity. Zdravotní pojišťovna hradí veškeré náklady léčebného pobytu v lázních tzn. vyšetření, léčení, ubytování, stravování. Návrh ošetřujícího lékaře je posuzován revizním lékařem zdravotní pojišťovny. Po schválení je návrh odeslán zdravotní pojišťovnou do lázeňské léčebny. Lázeňská léčba je předepisována např. po operacích, onkologických onemocněních, ale také lidem s vadami pohybového aparátu, chronicky nemocným dětem apod.

Příspěvková lázeňská léčba je poskytována v případech, kdy nebyly splněny podmínky pro poskytnutí komplexní lázeňské péče, zejména při chronických onemocněních, a to jednou za dva roky. Zdravotní pojišťovna hradí standardní vyšetření a léčení na základě platného návrhu na lázeňskou péči, který byl potvrzen zdravotní pojišťovnou. Pacient si výdaje na stravování, ubytování a jízdné hradí sám. Zpravidla se jedná o tzv. ambulantní lázeňskou péči, při níž je pacient ubytován mimo léčebné zařízení.

Samoplátecká lázeňská léčba je určena pro osoby, které si v rámci lázeňského pobytu hradí veškeré náklady sami bez spoluúčasti pojišťovny. Pobyt si zajišťují prostřednictvím cestovní kanceláře nebo přímo v jednotlivých lázeňských zařízeních. Lázeňská zařízení mají přirozený zájem o zahraniční klientelu, která zaručuje vyšší prosperitu a podmínky pro další rozvoj. V tomto směru probíhá v českém lázeňství určité dělení, kdy lázeňská zařízení v západní části státu se více orientují na zahraniční hosty, kteří příjíždění především z Německa, ale i z dalších zemí. Po rozšíření Evropské unie začaly německé zdravotní pojišťovny proplácet Němcům lázeňské pobyty u nás. Lázeňský cestovní ruch se tak stává významným zdrojem devizových příjmů od zahraničních lázeňských hostů. Nejvíce

zahraničních hostů přijíždí z Německa, Ruska, Rakouska a Slovenska. Stále více k nám přijíždějí na léčení také hosté z Izraele, Ameriky a Arábie.

Vzhledem k tradičnímu systému lázeňské péče není v našich podmínkách zvykem platit za lázeňskou léčbu. Tím vzniká problém nerovnoměrné poptávky, kde na jedné straně vystupuje vysoká koupěschopnost zahraničních hostů a na straně druhé poměrně nízká koupěschopnost domácí klientely. Řada lázeňských zařízení tak projevuje snahu vyjít vstříc novým požadavkům na lázeňské služby, např. nabízí kratší pobyty (10 dnů, týden, prodloužený víkend). (Drobná, 2010)

3.7 Lázeňská místa v České republice

Za lázeňské místo (angl. spa resort, health resort) lze považovat „území, kde jsou nebo mají být zřízeny přírodní léčebné lázně, které prohlásí vláda ČR na návrh ministra zdravotnictví za lázeňské místo.“ (Zelenka, Pásková, 2012, s. 304) Obr. 3.1 znázorňuje lázeňská místa, která se nachází na území ČR.

Obr. 3.1 Lázeňská místa v ČR (www.atrua.ru)

Pro lázeňská místa jsou vydávány lázeňské statuty, v nichž je blíže vymezen rozsah lázeňského území a stanoví se v něm i potřebná ochranná opatření. Obce s tímto statutem jsou oprávněny vybírat poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt. V současné době se na území České republiky nachází 37 lázeňských míst.

Lázeňský statut vymezuje rozsah vnitřního lázeňského území v místě, které musí sloužit zásadně lázeňskému provozu a bezprostřední ochraně léčebného režimu. Stanoví podmínky, které zajistí řádné provádění komplexní péče. Dále stanoví také hygienické a protiepidemiologické zásady, opatření týkající se dopravy, zásobování, zajištění klidu, kulturní a výchovné činnosti, informační služby, sportovní činnosti v lázeňském místě. Lázeňský statut též pojednává o lázeňských poplatcích, které se používají na udržování a zvelebování lázeňského místa, parků, cest a jiných veřejných služeb určených pro návštěvníky lázní, popř. propagaci lázní. (Seifertová, 2003, s. 15)

Lázeňský poplatek (angl. spa tax) je v ČR vybírán jako poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, který mohou vybírat lázeňská místa v Evropě i ve světě za každý den pobytu svých hostů. (Zelenka, Pásková, 2012)

Orieška (2010) ve své knize uvádí, že z 37 lázeňských míst, která se nacházejí na území ČR, jich 22 využívá jako přírodní léčebný prostředek lázeňské péče minerální vody, 8 lázeňských míst využívá k léčbě peloidy např. Bechyně, Františkovy Lázně, Lázně Bohdaneč. Přírodních klimatických poměrů využívají 4 lázeňská místa (Karlova Studánka, Jeseník, Lázně Kynžvart, Lipová-lázně) a zbylá 3 lázeňská místa používají kombinované zdroje.

Výjimečnou oblastí České republiky z hlediska koncentrace minerálních léčivých pramenů je tzv. **český trojúhelník** – Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Františkovy Lázně. Oblast s tak vysokou koncentrací minerálních léčivých pramenů se nenachází nikde na světě.

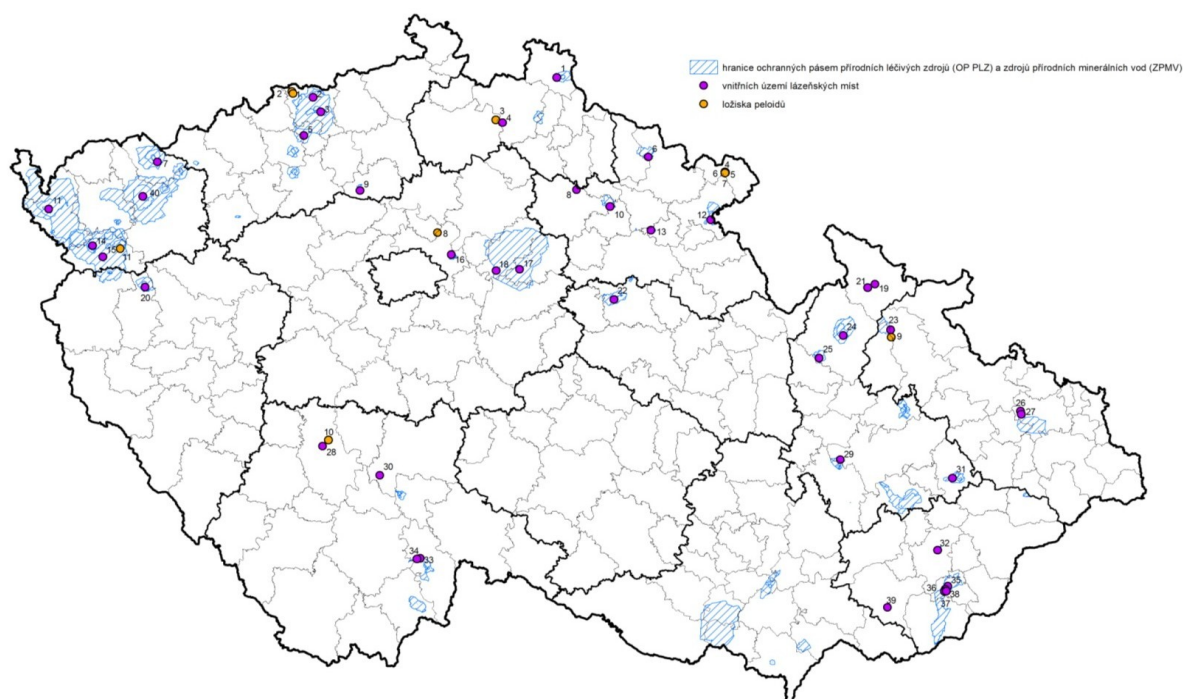
Přírodní léčivé zdroje

„Přírodním léčivým zdrojem je přirozeně se vyskytující minerální voda, plyn nebo peloid, které mají vlastnost vhodnou pro léčebné využití, a o tomto zdroji je vydáno osvědčení podle tohoto zákona. Peloidem se rozumí rašelina, slatina nebo bahno. Minerální vodou pro léčebné využití se rozumí přirozeně se vyskytující podzemní voda původní čistoty s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1 g/l nebo s obsahem nejméně 1 g/l rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku anebo která má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 °C nebo radioaktivitu radonu nad 1,5 kBq/l.“ (Zákon č. 164/2001 Sb. Lázeňský zákon)

Složení přírodních léčivých zdrojů, jejich prokazatelný kladný vliv na zdravotní stav lidského organismu, vydatnost přírodního zdroje a jeho zásoby zkoumá, hospodaří s nimi a sleduje odborný orgán ministerstva zdravotnictví - Český inspektorát lázní a zřidel, který

uděluje povolení k dočasnému používání těchto zdrojů. Přírodní léčivé zdroje nejsou předmětem vlastnictví, ale stanovení podmínek těžby, užívání a komerčního využití určuje stát. (Indrová, 2009)

Na Obr. 3.2 jsou vyobrazeny přírodní léčivé zdroje (PLZ) na území České republiky. Oblasti označené modrými pruhy znázorňují hranice ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod. Fialovou barvou jsou zaznačena vnitřní území lázeňských míst a žlutou barvou ložiska peloidů.

Obr. 3.2 Přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod v ČR (www.zelenykompas.cz)

Přírodní léčivé vody jsou nejčastějším léčivým zdrojem v České republice. Od ostatních vod se odlišují některými fyzikálními a chemickými vlastnostmi. Lze je rozdělit na vody termální a minerální. Termální voda je charakteristická tím, že při vyvěrání má teplotu alespoň 25 °C. Minerální voda musí obsahovat v 1 l nejméně 1 g minerálních látek. Léčivé vlastnosti některých vod určuje přítomnost plynů, které jsou v nich rozpuštěné (např. oxid uhličitý, sirovodík, radonová emanace) nebo některých prvků (např. síra, jód, železo atd.). Léčivé vody jsou aplikovány ve formě koupelí, pitných kúr, inhalací nebo výplachů. Při léčebném působení se uplatňují fyzikální vlastnosti těchto vod (tlak, teplota) i farmakodynamické vlastnosti látek, které jsou v nich rozpuštěné. (Orieška, 2010)

Složení, teplota a účinky minerálních vod vyvěrajících na různých místech ČR jsou velmi rozdílné. **Nejteplejším** minerálním pramenem je Vřídlo v Karlových Varech (73,4 °C), tryskající do výšky 14 m s vydatností 2 000 l/min. Karlovarská termální voda, jejíž složky jsou starší více než 25 tisíc let, dosahuje teplot 40-73,4 °C. Minerální vody z Luhačovic (10-12 °C) jsou považovány za jedny **z nejúčinnějších** v Evropě díky vysokému obsahu minerálních látek a pro vynikající proplynění volným oxidem uhličitým. **Nejvyšší** obsah volného oxidu uhličitého v celé České republice má minerální voda v Konstantinových Lázních. Jodobromová voda používaná v Darkově a Klimkovicích svým složením připomíná silně mineralizované moře a je čerpána z hloubky 500-1100 m. (Orieška, 2010)

Přírodní léčivé peloidy jsou látky, které vznikly geologickými pochody v přírodě. Společně smíchané s vodou jsou používány k peloidním koupelím nebo zábalům. Podle poměru organických a anorganických látek se člení na rašeliny, slatiny, slatinné zeminy a bahno. Účinky peloidů se projevují zejména při intenzivním působení tepla na organismus, což má význam hlavně při léčbě chorob pohybového ústrojí, gynekologických a kožních chorob.

Léčivé plyny a radonové emanace (radioaktivní plyny vznikající při rozpadu některých radioaktivních prvků) jsou vzácné přírodní léčivé zdroje. Používají se k celkovým nebo částečným plynovým koupelím nebo k injekční léčbě.

Léčivé klima je pro léčbu vhodné tehdy, když způsobuje vhodné změny reaktivity nebo jiné fyziologické funkce organismu. Lokality s léčivým klimatem se vyznačují zejména délkou slunečního svitu v průměru alespoň 1650 hodin za rok, rozdíl teplot nepřekračuje v měsíčním průměru 13 °C za 24 hodin, vlhkost vzduchu je v měsíčním průměru nejvýše 80 % a spad prachu na vnitřním lázeňském území je maximálně 5 g na 1 m² měsíčně. Pozitivní vliv na lidský organismus má i pobyt u moře, ve vysoké nadmořské výšce nebo v jeskyních. (Orieška, 2010)

S ohledem na druh přírodních léčivých zdrojů se v ČR lázně dělí na přírodní léčebné lázně a klimatické lázně.

Česká republika má díky **velkému výskytu** přírodních léčivých zdrojů vhodné podmínky pro rozvoj lázeňského cestovního ruchu. Organizace, které zastřešují lázeňské subjekty a zařízení jsou Ministerstvo zdravotnictví ČR a národní a evropské profesní subjekty

– Svaz léčebných lázní České republiky, Sdružení lázeňských míst České republiky a ESPA (Evropská lázeňská asociace) aj. (Orieška, 2010)

Svaz léčebných lázní České republiky (SLL) vznikl jako zájmové profesní sdružení léčebných lázní v roce 1995 s cílem udržet a garantovat léčebnou úroveň těchto lázeňských společností. SLL je platným partnerem i oponentem Ministerstva zdravotnictví ČR. Posláním Svazu je kultivovat prostředí a vytvářet podmínky pro udržení a rozvoj léčebného lázeňství v České republice a hájit společné i individuální zájmy členů. (<http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/o-svazu-lecebnych-lazni-cr>)

Sdružení lázeňských míst České republiky je dobrovolnou zájmovou nestranickou nevládní organizací lázeňských měst a obcí v ČR, na jejichž území se nacházejí lázeňská zařízení a mají schválený statut lázní. Posláním sdružení je aktivně přispívat k vytváření podmínek a nástrojů pro regeneraci a rozvoj lázeňství a lázeňských míst, zejména ke zlepšování stavu a rozvoji lázeňské a městské infrastruktury, obnovy lázeňských památek. Pro dosažení vytyčených cílů usiluje sdružení o spolupráci mezi státem, obcemi a občany, lázeňskými organizacemi a sdruženími, ale i o spolupráci na mezinárodní úrovni. (<http://www.spas.cz/osdruzeni.htm>)

Významné lázně v České republice

Lázně jsou významnou atraktivitou nejen pro lázeňský a léčebný cestovní ruch, ale také pro kulturně-poznávací, městský cestovní ruch aj. Mezi nejvýznamnější české a moravské lázně patří:

- **Karlovy Vary** – největší, nejstarší a nejslavnější lázně v ČR. Vynikají velkým množstvím léčivých vod – celkem se zde nachází asi 60 termálních pramenů, z nichž je pro lázeňské účely využíváno pouze 12 proslulých teplých léčivých pramenů. Symbolem města je největší a nejteplejší pramen Vřídlo o vydatnosti 2 000 l za minutu, který tryská do výše až 15 metrů. Prameny jsou používány zejména pro léčbu nemocí trávicího ústrojí.
- **Mariánské Lázně** – v okolí se nachází přes 140 minerálních pramenů, v samotném městě je jich více než 40. Okolnost, že prameny vyvěrají na poměrně malém území, je balneologickou raritou. Složení pramenů je chemicky tak různorodé, že je možno jimi léčit širokou škálu onemocnění. Lázně mají vynikající klima, které je dáno polohou lázeňského města uprostřed zeleně na úbočí Slavkovského lesa.

- **Františkovy Lázně** – prosluly Františkovým pramenem, v jehož okolí byly vystavěny klasicistní a empírové lázeňské budovy a pavilony pramenů. Pro slohovou čistotu lázeňského jádra má město statut památkové rezervace. Ve městě se nachází celkem 21 minerálních pramenů.
- **Jáchymov** – jsou vůbec prvními radonovými lázněmi na světě. Provádí se zde léčba pohybového aparátu pomocí termálních radonových pramenů. U zrodu lázní stáli známí manželé Marie a Pierre Curierovi.
- **Teplíce** – jsou uváděny jako nejstarší lázně ve střední Evropě.
- **Kynžvart** – jsou jediné lázně v ČR, které jsou určeny dětem ve věku od 2 do 15 let s nespecifickým onemocněním dýchacího ústrojí. Vynikající výsledky léčby jsou založeny na blahodárném vlivu podhorského klimatu, průzračné čistotě vzduchu, a na pitné kúře železité kyselky Richardka.
- **Poděbrady** – jsou nejmladšími českými lázněmi. Hlavním léčebným zdrojem lázní je až dodnes minerální voda Poděbradka, využívání při léčení chorob srdce a cév.
- **Lázně Jeseník** – tzv. Priessnitzovy léčebné lázně vznikly jako první vodoléčebný ústav na světě. Jsou klimatickými lázněmi.
- **Třeboň** – základem léčby je slatina. Lázeňská péče je zde soustředěna do dvou lázeňských objektů s názvem Bertiny lázně a lázně Aurora. Léčí se zde nemoci pohybového ústrojí.
- **Lázně Luhačovice** – k léčbě je používána uhličitá kyselka Vincentka. Lázně jsou proslulé také architekturou Dušana Jurkoviče.
- **Lázně Darkov-Karviná** – lázeňská léčba je zde založená na mimořádném množství jodobromové vody s vysokým obsahem jódu. (Drobná, 2010)

4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ

4.1 Lázně Luhačovice

Lázně Luhačovice se nachází uprostřed Bílých Karpat v chráněné krajinné oblasti asi 13 km od Uherského Brodu. Patří mezi největší a jedny z nejkrásnějších lázní České republiky. Na území Luhačovic vyvěrá 18 léčivých pramenů s vysokým obsahem minerálních látek. Díky jedinečným léčivým pramenům se řadí na přední místa v žebříčku léčebných lázní v Evropě. V lázeňské léčbě dýchacích cest patří mezi hlavní léčebné zařízení u nás. Lázně Luhačovice se proslavily nejenom díky léčivým pramenům, ale také originální architekturou slovenského architekta Dušana Jurkoviče. V okolí lázní se nachází nepřehledné množství přírodních i kulturních atraktivit, které určitě stojí za zhlédnutí. Na obr. 4.1 je znázorněn nejznámější léčebný dům lázní Luhačovice, hotel Palace.

Obr. 4.1 Hotel Palace Luhačovice (vlastní zpracování)

Historie lázeňství

Minerální prameny vyvěraly v bezprostřední blízkosti Luhačovic od nepaměti. Lákaly neobvyklou slanou chutí a zvláštní barevnou usazeninou. Pramenům se říkalo Slanica. Do podvědomí široké veřejnosti se dostaly díky členům šlechtického **rodu Serényiů**.

Jako první prostudoval léčivé účinky minerálních vod brněnský fyzik a doktor medicíny Jan Hertod z Todtenfeldu na popud hraběte Ondřeje Serényiho. Výsledky tohoto průzkumu zveřejnil Hertod v latinsky psané knize *Tartaro Mastix Moraviae*. Několik let po vydání Hertodovy knihy dal hrabě Ondřej Serényi upravit první pramen, který pronikal na

povrch s hlasitým bubláním (dnešní Amandka). Později byl upraven i další pramen vzdálený asi 50 metrů od Amandky (dnešní Vincentka). Pramenům se začalo říkat „luhačovická voda“.

V roce 1772 navštívil Luhačovice prof. dr. A. Haslinger z Vídně, který poslal několik lahví vody prof. chemie dr. B. Crantzovi k analýze. Ten vodu prozkoumal a zjistil, že je třikrát silnější než voda selterská, která byla v té době nejrozšířenější minerální vodou v celé rakouské monarchii. Příznivé hodnocení se projevilo zájmem o „luhačovickou vodu“. Další lékařskou prací, která podpořila zájem o prameny, se stal spis uherskohradištského lékaře Aloise Ferdinanda Kiesewettera O luhačovické zdravé vodě.

V první polovině 19. století nechal hrabě Jan Serényi upravit třetí pramen (dnešní Janovka). V té době byl znám už i čtvrtý pramen – Aloiska. V letech 1856 – 1857 byly vykopány studny dalších dvou pramenů – Antonínky a dnešní Čítárna. Následovaly prameny Jubilejní a Ústřední. Původně volně vytékající Ottovka byla v roce 1905 zachycena v kamenném sklepení. O pět let později byl zachycen pramen Elektra 1.

Snaha o rozšíření luhačovické zřidelní základny a získání nezávadné minerální vody z větších hloubek vedla k provedení dvou vrtů – koncem roku 1929 byl navrtán pramen Gejzír (dnešní pramen Dr. Šťastného) a v roce 1930 znovu pramen Elektra. V 60. letech minulého století bylo využíváno 12 minerálních pramenů, z toho 6 nadzemních pramenů (Aloiska, Amandka, Elektra, Gejzír, Ottovka, Vincentka) a 5 studní mělkého jímání, z hloubky do 10-15 m (Antonínka, Čítárna, Janovka, Jubilejní, Ústřední). Dvanáctým byl Sirný pramen.

V letech 1961–1973 došlo k nejrozsáhlejšímu výzkumu luhačovické zřidelní struktury. Byly vybudovány další 3 nové prameny – Bystrica (1972), Dagmar (1972) a Elektra 2 (1976). V ledu roku 1987 došlo k havárii kanalizačního sběrače, a tím ke kontaminaci pramenů mělkého jímání. Nemohly být používány, a proto bylo nutné vybudovat náhradní zdroje. Padlo rozhodnutí provést nejdříve dva a pak další čtyři vrty do hloubky 30 - 50 metrů. Konkrétní místa vrtných prací stanovil brněnský hydrogeolog RNDr. Vladimír Řezníček.

V roce 1987 byly vybudovány prameny Nová Čítárna a Nová Janovka. O rok později byly navrtány zbývající čtyři - Vincentka 2, Nový Jubilejní, Vladimír a Nová Vincentka. V této době měly Luhačovice 20 hydrogenuhlíčanochloridosodných kyselek a jeden Sirný pramen.

V roce 1993 rozhodlo Ministerstvo zdravotnictví o likvidaci většiny mělkých zdrojů, v nichž se minerální voda jímala z hloubky do 10 - 15 metrů. Byly to prameny Antonínka,

Čítárna, Janovka a Ústřední. Jako jediný byl ponechán pramen Jubilejní. Dále by zlikvidován pramen Dagmar. Jako pozorované zdroje byly ponechány prameny Bystrica a Elektra 2.

Po havárii, ke které došlo v roce 1987, zesílilo úsilí o prozkoumání hlubších struktur luhačovického zřidelního území. V tomto roce se rozhodlo, že budou provedeny tři průzkumné sondy do 400 - 500 m. Ani jedna se neuskutečnila. První z nich - BJ 321 - byla situována nedaleko lázeňského domu Vepřek. Vrtné práce začaly až v roce 1994. V hloubce 173 m došlo k erupcím silně proplyněných minerálních vod, a tím ke změnám i na 93 m vzdáleném prameni Vladimír. Hrozilo reálné ohrožení zřidelní základny. Průzkumné práce byly zastaveny.

Nové vrtné práce byly zahájeny v roce 1997 z podnětu Léčebných lázní Luhačovice - Sanatoria Miramare, s.r.o. Získán byl pramen Jaroslava. Totéž zdravotnické zařízení požádalo v roce 1999 o přebudování nedokončeného hlubinného vrtu BJ 321. Rekonstrukce proběhla v letech 1999 – 2000. Nový pramen dostal jméno Sv. Josefa. (<http://www.luhacovice.cz/1685-historie-lazenstvi>)

O rozvoj lázní a rozšíření služeb se zasloužil MUDr. František Veselý, který v roce 1902 založil Akciovou společnost lázní luhačovických. Charakteristický ráz areálu lázní vytváří několik objektů, které navrhl architekt Dušan Jurkovič. Postupným rozšiřováním lázeňského areálu o nové budovy pro ubytování a léčení a také zásluhou pramenů s kvalitní minerální vodou vznikly v Luhačovicích jedny z **nejvýznamnějších** lázní v České republice. (Girgel, 2008)

Luhačovické minerální prameny

Vývěry minerálních vod se vyskytují většinou v úzce sevřené protáhlé luhačovické kotlině, která je obklopena zalesněnými kopci a protéká jí Luhačovický potok. Na území Luhačovic se nachází celkem **17** významných **minerálních** pramenů a **1** **sírný** pramen.

Vincentka je nejznámější luhačovický pramen, který vyvěrá na severním úpatí Velké Kamenné a byl jímán v osmimetrové hloubce přímo v luhačovickém pískovci. Pramen se nachází v lázeňském areálu na konci kolonády. Historický zdroj byl znám již v roce 1680 pod názvem Hlavní pramen. Koncem 18. století byl pojmenován jako Vincentka podle hraběte Vincence Serényiho, majitele zdejšího panství. V roce 1789 byl pramen obezděn a zastřešen, nad ním byl později postaven pavilon ve tvaru kaple s nápisem Nemocnému k útěše, zdravému k potěše. Roku 1947 byla postavena nová hala Vincentky, kam byl její pramen

sveden k upravené kašně a k výdejnímu pultu. V roce 2003 byl zrušen odběr vody z původní historické studny a pro odběr veřejnosti byla přivedena minerální voda z vrtu Vincentka 2. Tato minerální voda se používá k pitné léčbě a k inhalacím. Má zvýšený obsah kyseliny borité, fluoridů a barya, vydatnost pramene je 14 l/min.

Ottovka vyvěrá na pravém břehu Luhačovického potoka na úpatí Malé Kamenné. Nachází se v lázeňském areálu poblíž tenisových kurtů. Pramen vytéká z pukliny v pískovci k povrchu a je podchycen jímkou hlubokou 1,5 m. V roce 1905 byl zachycen v kamenném sklepení. Dnešní úprava sklepení je z roku 1939. Od roku 1937 Ottovka neustále vytéká v malé výtokové kašně, která je zobrazena na obr. 4.2 a je přístupná pro veřejnost bez omezení. Voda má zvýšený obsah jódu, železa, kyseliny borité a některých stopových prvků. Používá se k pitné léčbě, její vydatnost se pohybuje do 3 l/min.

Obr. 4.2 Pramen Ottovka (vlastní zpracování)

Pramen Dr. Šťastného (Gejzír) vyvěrá na úpatí Velké Kamenné, je umístěn poblíž Lázeňského divadla. Začátkem 20. Století tu byla vykopána studna o hloubce 7 m. Na dně studny byl proveden roku 1929 zkušební vrt. V hloubce 37 m došlo k erupci silně proplyněné minerální vody, která stříkala do výšky téměř 20 m. Pramen byl poté utěsněn a zregulován. Dostal název Gejzír. Poslední větší úpravy proběhly v roce 1967, kdy byl znovu navrtán, a pro veřejnost byla zřízena kašna. Pramen nese jméno luhačovického rodáka MUDr. Františka Šťastného. Je velmi silně mineralizován, má zvýšený obsah kyseliny borité, fluoru, jódu, lithia a baria. Používá se k pitné léčbě, jeho vydatnost byla upravena na 5 l/min.

Aloiska je situována nad hotelem Palace, v parku na jihozápadním úpatí Velké Kamenné. Původně dřevěná studánka byla známa pod názvem Luisin pramen, Lesní pramen nebo Pramen v hoře. Název Aloiska dostal pramen roku 1830 podle hraběnky Aloisie

Serényiové. Jedná se o zdroj z 18. století o hloubce 14,4 m. Na zdroji byl roku 1963 instalován dřevěný pavilon pro pitnou léčbu s výdejem studené i teplé minerální vody. Pramen je hojně využíván k pitné léčbě, inhalacím a ke zlepšení stavu zažívacích potíží. Má zvýšený obsah jódu, železa, kyseliny borité a některých stopových prvků. Vydatnost pramene je 3 l/min.

Nová Janovka je navrtaný pramen v údolní nivě v areálu lázní, severovýchodním směrem od Inhalatoria. Vrt je hluboký 30,3 m, byl proveden roku 1988. Vydatnost pramene je 60 l/min. Voda je odváděna do akumulární nádrže vodojemu k uhličitým koupelím a je možno ji použít k inhalacím.

Nová Čítárna je vrt umístěný mezi ředitelstvím lázní a Společenským domem. Byl hlouben přímo ve skále do hloubky 50,6 m v roce 1988. Při navrtání měl pramen vydatnost 120 l/min., maximální čerpání bylo upraveno na 90 l/min. Odvádí se do vodojemu minerálních vod ke zvýšení kapacity koupelových směsí pro podávání uhličitých koupelí.

Elektra I je jeden z nejkoncentrovanějších pramenů v luhačovické zřidelní struktuře. Vytéká poblíž kulturního domu Elektra. Původně pramen vytékal volně v nivě Luhačovického potoka v místech tehdejší elektrárny. V letech 1908-1910 byla Elektra vykopána a vyzděna. Při další úpravě byl pramen převeden až na lázeňské náměstí, kde sloužil pro pitnou léčbu. Definitivní úpravy skončily v roce 1939. Při hloubení studny byly v hloubce 9 m nalazeny zvířecí kosti, parohy, dutý kmen a stopy po ohništi. Stáří těchto pozůstatků bylo odhadnuto na 30 tis. let. V současné době je zde vrt hluboký 32 m, jeho maximální čerpané množství je 30 l/min. Minerální voda se pro vysoký obsah soli používala k výrobě zřidelní soli, která se volně prodávala a sloužila k inhalacím. Dnes se používá k uhličitým koupelím a inhalacím.

Elektra II se nachází v těsné blízkosti Elektry I. Vrt byl proveden v roce 1976, je hluboký 13,5 m a má vydatnost 15 l/min. V současné době se nevyužívá, má charakter pozorovacího zdroje. Jedenkrát týdně se sleduje hladina vody.

Amandka vyvěrá na Lázeňském náměstí uprostřed Velké kolonády, pod severním svahem Velké Kamenné. Vytéká z luhačovického pískovce a zachycuje ji studna hluboká 3,5 m. Podle písemných zpráv je nejstarším luhačovickým pramenem. Dříve se mu říkalo Pramen bublavý, v roce 1792 byl přejmenován na Amandku. Následovaly další úpravy, do studny byl umístěn jímací zvon, z něhož Amandka vystupovala do jímací vázy. V roce 1988 byl proveden nový vrt do úrovně 50 m (Vincentka II), díky němuž se vývěrová hladina Amandky

snížila a přestala vyvěrat na povrch do úrovně ozdobné vázy. Zdroj není v současné době využíván a je pouze sledován.

Vladimír, jehož první vrt byl proveden v roce 1988 na levém břehu Luhačovického potoka, naproti sanatoria Miramare, je hluboký 42 m a odběr se uskutečňuje pomocí čerpadla. Slouží jako záložní zdroj. Při současném využívání okolních pramenů je velmi ovlivňován a působí na jiné prameny, neboť má vysokou vydatnost. Čerpací množství bylo stanoveno na 60 l/min. Používá se k uhličitým koupelím a k inhalaci. V bezprostřední blízkosti vrtu Vladimír se nachází druhý vrt BV 30 o hloubce 14,5 m, ve kterém je sledována kolísavost hladiny spodní vody.

Nový Jubilejní vrt se nachází u Společenského domu v lázeňském areálu, v blízkosti pramene Jubilejní. Byl navrtán roku 1988 do hloubky 50,5 m, až do úrovně druhé jímací zóny přímo ve skalním masivu. V roce 2004 došlo k jeho napojení na trasu minerálního vodovodu. Zdroj je využíván k uhličitým koupelím.

Jubilejní pramen vyvěrá na pravém břehu Luhačovického potoka v blízkosti Společenského domu. Je situován v křovinatém remízu asi 3 m od pramene Nový Jubilejní. Byl zachycen roku 1925 ve studni vyvrtané do pískovce v hloubce 7,8 m. Původní název byl Luční pramen. Jeho léčivá voda má vyšší obsah jódu a bromu, vydatnost je 14 l/min. Používal se k uhličitým koupelím, v současnosti se nevyužívá. Má význam jako rezerva pro tuto proceduru a je určen jako sledovací objekt.

Vincentka II je vrt na Lázeňském náměstí, poblíž Jurkovičova domu a kruhové fontány. Je hluboký 50,2 m a byl proveden v roce 1988. Čerpání bylo stanoveno na 14 l/min. Pramen je využíván pro potřeby haly Vincentka.

Nová Vincentka se nachází západně od Jurkovičova domu. Vrt byl uskutečněn roku 1988 a má hloubku 35 m. Svým složením je velmi podobný původní Vincentce. Z důvodu značné vydatnosti a jeho mikrobiologické nezávadnosti se začal roku 1991 plnit do lahví. Maximální čerpané množství bylo stanoveno na 30 l/min.

Pramen **Svatého Josefa** se nachází na pravé straně Luhačovického potoka, poblíž nově postaveného kostela. V roce 1994 měl být proveden zkušební vrt do hloubky 500 m, který měl objasnit hydrogeologické poměry luhačovické zřídelní základny. V hloubce 173 m došlo k mohutné erupci proplynělé vody a ta zabránila dalšímu pokračování prací. V roce

2000 byl vrt přeměněn na čerpací objekt pro využití k uhličitým koupelím a k pitné léčbě. Byla vybudována kašna pro odběr vody veřejností. Určené množství odběru je 30 l/min.

Jaroslava je nejmladší luhačovický pramen. Byl navrtán v budově léčebny Miramare II. Minerální voda je získávána z hloubky 60 m. Jedná se o silně mineralizovanou kyselku. Používá se od roku 1998 pro koupele při onemocnění pohybových orgánů a pro uhličitě koupele. Vydatnost pramene je 30 l/min.

Sirný pramen vyvěrá na levém břehu Luhačovického potoka, při kraji lesa mezi lázeňskými garážemi a opuštěným lomem. Byl znám již kolem roku 1700 pod názvem Sirkovica. Studna je hluboká 14 m a má vydatnost 60 l/min. Obsahuje mineralizovanou vodu, která nemá vlastnosti uhličitých kyselek. Má charakteristický zápach po sirovodíku. Roku 1912 bylo dokončeno zachycení pramene a jeho svedení do sirných lázní. Používal se k sirným koupelím. V současné době je provoz sirných lázní zastaven a je přerušeno dodávání vody do kašny. (Girgel, 2008)

O společnosti Lázně Luhačovice, a.s.

Lázně Luhačovice, a.s. patří mezi **největší** lázeňská zařízení v České republice. Již 6x se společnost umístila v žebříčku TOP 100 obdivovaných firem v ČR. Sídlem společnosti jsou Luhačovice, Lázeňské náměstí 436. Do obchodního rejstříku byla společnost zapsána 30. 4. 1992 u Krajského soudu v Brně a její IČ je 46347828. Při založení společnosti byl vložen základní kapitál ve výši 100 165 000 Kč. Členy statutárního orgánu jsou Eduard Bláha s funkcí místopředsedy představenstva, Martin Burda ve funkci člena představenstva a Eva Kropová, zastávající funkci předsedy představenstva. Členy dozorčí rady jsou Petr Bič, František Bača a Josef Krůžela, který je předsedou dozorčí rady.

Předmětem podnikání je poskytování odborných ambulantních zdravotnických služeb, hostinská činnost, poskytování ubytovacích služeb, správa a využití přírodních léčivých zdrojů, směnářská činnost, masérské, rekondiční a regenerační služby, kosmetické služby, provozování solárií, podnikání v energetických odvětvích – výroba a rozvod tepla, rozvod elektrické energie a další. (<http://www.bizbiz.cz/v2/firmy/111148/lazne-luhacovice-a-s>)

Materiálně-technická základna lázní

Materiálně-technická základna zahrnuje komplex služeb, bez kterých by lázeňské místo nemohlo fungovat. Jedná se zejména o služby dopravní, ubytovací, stravovací, služby

sportovních, rekreačních a kulturních zařízení, včetně služeb doplňkových a zprostředkovatelských.

Dopravní dostupnost

Do Luhačovic lze přijet vlakem, autobusem nebo vlastním dopravním prostředkem.

Luhačovice jsou konečnou stanicí na železniční trati z Újezdce u Luhačovic, která navazuje na trať Brno-Vlářský průsmyk. Do Luhačovic denně přijíždí **několik** vlaků v intervalu asi jedné hodiny. Výjimkou jsou svátky a víkendy, kdy vlaková spojení nejezdí v pravidelných hodinových intervalech. Některé vlakové spoje **jedou přímo** do Luhačovic, tudíž není potřeba v Újezdci u Luhačovic přestupovat. Stejně je tomu i tak, pokud jedeme opačným směrem.

Denně projíždí Luhačovicemi několik desítek autobusových linek, které je spojují s blízkými i vzdálenými místy. V lázeňském městě je navíc k dispozici i městská autobusová doprava. Poměrně **hustá síť** autobusových tratí vytváří také příznivou dostupnost s místy v blízkém okolí např. Bojkovice, Ludkovice, Slavičín aj. Městem je vedeno i několik dálkových linek, které v Luhačovicích začínají (např. směr Brno, Havířov, Jeseník) a jiné, které jimi jenom projíždějí..

Do Luhačovic lze pohodlně přijet i osobním automobilem. Město disponuje celkem **15 parkovišti**, z nichž 2 jsou bezplatná (ul. Zahradní čtvrť, ul. Nádražní). Zbylá parkoviště jsou placená v čase od 7.00 do 18.00 hodin. Cena parkovného se pohybuje od 5 Kč/hod. do 20 Kč/hod. Jedná o parkoviště v ul. Příční, ul. Masarykova, ul. Nádražní, Nábřeží, ul. U Šťávnice, pod Poštou, Pod kamennou za kostelem Sv. Rodiny, ul. Solné, ul. Masarykova u lázeňských garáží, ul. Zatloukalova, ul. A. Slavíčka, ul. Betty Smetanové a Bílá čtvrť.

Ubytovací služby

Návštěvníci lázní mají možnost ubytování v 10 lázeňských hotelech v 8 lázeňských penzionech. Kategorie lázeňských hotelů a vil vyjádřená hvězdičkami je oficiálně certifikována Asociací hotelů a restaurací ČR. V tab. 4.1 jsou vypsány jednotlivé lázeňské hotely různých kategorií a penziony.

Lázeňské hotely	Lázeňské penziony
Alexandria ****	Riviera
Palace ****	Rodina
Jurkovičův dům ****	Vepřek
Vila Alpská růže ****	Plzeň
Jestřabí ***	Forst
Vila pod lipami *** ^{superior}	Myslivna
Dům Bedřicha Smetany ****	Póla
Vila Chaloupka	Tat'ána
Morava ***	-----
Společenský dům	-----

Tab. 4.1 Lázeňské hotely a penziony Luhačovice

Lázeňské hotely nabízí ubytování v jednolůžkových a dvojlůžkových pokojích, dvojlůžkových apartmánech, ve studiích pro 2 nebo 4 osoby. Základní vybavení hotelových pokojů se skládá z vlastního příslušenství, televizoru, telefonu a rádia. Dle typu a kategorie ubytovacího zařízení jsou dále pokoje vybaveny minibarem, trezorem, fénem, ledničkou, varnou konvicí a bezplatným kabelovým nebo WIFI připojením k internetu.

Lázeňské penziony nabízí ubytování v jednolůžkových, dvojlůžkových a třílůžkových pokojích. Dále pak v buňkách, které se skládají z jednolůžkového a dvojlůžkového pokoje se společným příslušenstvím. Vybavení pokojů v lázeňských penzionech se skládá z vlastního příslušenství, televizoru a rádia. Pouze 2 lázeňské penziony nemají vlastní příslušenství což znamená, že koupelna a toaleta na podlaží je společná pro více pokojů.

Stravovací služby

Stravování lázeňských hostů zajišťují restaurace umístěné přímo v jednotlivých lázeňských hotelech. Pro návštěvníky ubytované ve vilách a penzionech zajišťuje stravování Společenský dům, hotel Morava a dětská léčebna Miramonti II.

Restaurace a jídelny poskytují svým hostům širokou nabídku jídel a lehkých pokrmů domácí i zahraniční kuchyně. Samozřejmostí je nabídka dietních a vegetariánských jídel. Snídaně jsou podávány formou bufetu, obědy a večeře pak výběrem z menu. Součástí některých hotelů je i denní bar, kavárna, lobby bar či letní terasa. Pro hosty ubytované ve studiích, které mají vlastní kuchyňku je k dispozici malý nápojový servis (instantní káva, porcovaný čaj, cukr, smetana do kávy, voda, džus).

Další hotelové služby

Mezi další služby poskytované lázeňskými hotely patří odvoz zavazadel, fax, praní prádla a samozřejmostí je poskytování směnářských služeb a možnost platby v eurech. Většina lázeňských hotelů má k dispozici na všech pokojích internetové připojení buď pomocí kabelu nebo WIFI. Dále je zde hotelovým hostům k dispozici kadeřnictví, kosmetika a pedikúra.

K hotelu Alexandria patří vyhlášený Night club s atmosférou 30. let minulého století. Komorní prostory klubu lze využít i jako separátní meeting room. V lázeňských penzionech je možnost využít společenské a televizní místnosti. Na lázeňské kolonádě se nachází několik obchůdků s upomínkovými a dárkovými předměty, také je zde možnost zakoupit alkoholické i nealkoholické nápoje. Parkování pro lázeňské hosty je možné v **lázeňských garážích** nebo na parkovištích města Luhačovice (za poplatek). Parkování pro klienty ubytované v lázeňských penzionech je možné **přímo u penzionu** (omezená kapacita) nebo na přilehlých městských parkovištích.

Je zde také **široká nabídka** sportovního vyžití ať už v rámci lázeňského areálu nebo města Luhačovice a blízkého okolí. Pro pěší turistiku lze využít k procházkám přímo lázeňský park. Pro nadšence Nordic walkingu je zde možnost zapůjčení Nordic walking holí. Pro zájemce o Nordic walking je možné objednat instruktora, který provede proškolení. Areál lázní je také vybaven pro příznivce cykloturistiky, kteří mohou bezplatně využít úschovy kol. Samozřejmostí je i možnost vypůjčení kol a další výbavy včetně zakoupení cyklomapy okolí Luhačovic. Kromě nabídky bazénů přímo v lázeňských zařízeních (Alexandria, Palace, Jurkovičův dům, Centrální lázně) mohou návštěvníci lázní využít možnosti krytého plaveckého bazénu přímo v Luhačovicích či aquaparku v Uherském Brodě (12 km). V letním období je možno využít koupání v nově vyčištěné Luhačovické přehradě nebo na nově vybudovaném letním koupališti Duha. Luhačovická přehrada je také místem vhodným pro vodní sporty, je zde možnost zapůjčení loděk a rybaření.

Pro jízdu na in-line bruslích je vhodný okruh (cca 4 km) kolem Luhačovické přehrady. Přímo v lázeňském areálu v blízkosti pramene Ottovka se nachází antukové tenisové kurty. Mezi další aktivity, které lze provozovat v Luhačovicích patří squash, kuželky a bowling, zimní sporty (lyžování, běžecké trasy), fitness a wellness centrum v hotelu Alexandria.

Pokud se návštěvníci rozhodnou pro výlet do okolí, nabízí se jim nespočetné množství atrakтивit, které mohou navštívit a to např. **Uherský Brod** (radnice, barokní farní kostel, barokní kašna), **Bojkovice** (zámek), **Vizovice** (zámek), **Zlín** (Baťův institut, zlínský mrakodrap), **Brumov-Bylnice** (zřícenina gotického hradu), **Uherské Hradiště** (radnice, Morový sloup, jezuitský kostel), **ZOO Lešná**, **Velehrad** (bazilika, kaple Cyrílka), **Baťův kanál** (plavby), **archeoskanzen Modrá**, **Buchlovice** (zámek, zámecká zahrada), **hrad Buchlov**, **Kroměříž** (zámek, Květná zahrada), **Hostýn** (poutní chrám), **Rožnov pod Radhoštěm** (muzeum v přírodě), **Lukov** (zřícenina hradu), **Strážnice** (zámek, historická knihovna, obrazová galerie) a další. Do většiny těchto míst jsou pořádány zájezdy prostřednictvím vlastní cestovní agentury Luhanka, která v případě zájmu klientů připraví zájezd do vybraného místa i pro menší skupinku od 4 osob až po 45 v autobuse. (<http://www.luhacovice.cz/1361-tipy-na-vylety>)

Lázně byly vždy centrem společenského života a kulturního dění. Proto je v Lázeňském divadle připravována celá řada pořadů jak z hudebního tak i dramatického žánru, ke kterým patří prestižní Festival Janáček a Luhačovice. Velké pozornosti a oblíbenosti se také těší Akademie Václava Hudečka, Divadelní Luhačovice nebo festival Písní a tancem. Součástí programové nabídky je i Reprezentační lázeňský ples, který se koná vždy poslední lednovou sobotu a také Silvestrovská oslava, která je pořádána od roku 2012 ve všech prostorách Společenského domu. Příjemnou pohodu a odpočinek najdou hosté při kolonádních koncertech, které se konají na Lázeňském náměstí v letních měsících. V mimosezónním období je připravována nabídka klubových programů v kavárně hotelu Palace a v Night clubu hotelu Alexandria, kde jsou celoročně pořádány pravidelné taneční večery. (<http://www.lazneluhacovice.cz/kulturni-akce-v-luhacovicich.php>)

Lázeňská léčba

Lázeňská léčba využívá blahodárných účinků přírodních léčivých vod a příznivého klimatu v kombinaci s **nejmodernějšími** léčebnými a rehabilitačními metodami. Probíhá pod dohledem lékaře podle jím předepsaného individuálního léčebného programu. Klientům se věnuje tým zkušených lázeňských lékařů, kvalifikovaných zdravotních sester, rehabilitačních pracovníků a lázeňského personálu. K léčbě je využíváno **více než 60** druhů různých procedur.

Léčivé vody pomáhají zejména **při léčbě u dospělých** osob, které trpí onemocněním dýchacích cest, pohybového aparátu, cukrovky, trávicího ústrojí, oběhového ústrojí a při

onkologických onemocněních. Základem lázeňské léčby jsou koupele v přírodní minerální vodě, inhalace a pitná kúra. Přírodní léčba je doplňována masážemi (klasické, reflexní, podvodní) a obklady (rašelinové a parafínové), vodoléčbou, elektroterapií, magnetoterapií, oxygenoterapií, kineziterapií a dalšími speciálními procedurami. Zároveň je lázeňská léčba i návodem ke zdravému životnímu stylu a soustavné péči o vlastní zdraví. (<http://www.lazneluhacovice.cz/lazenska-lecba-dospelych.php>)

V lázních Luhačovice je velmi úspěšná **léčba dětí** s onemocněním dýchacích cest a plic. Ve specializovaných dětských léčebnách mohou pobývat děti všech věkových kategorií. Nejmenší od 1,5 roku v doprovodu rodičů nebo mládež do 18 let. Individuální léčebný program zahrnuje inhalační terapii, koupele v přírodní minerální vodě, rehabilitaci, hydroterapii, fyzikální léčbu, klimatoterapii a edukaci. Rodiče doprovází své děti na všechny procedury a snadno pak uplatní získané poznatky a osvojené techniky i doma. Lázeňská léčba **významně** omezuje opakování zánětů horních cest dýchacích, průdušek a plic. U chronických onemocnění dochází ke snížení počtu akutních záchvatů a zamezení zhoršování nemoci. Děti jsou po lázeňské léčbě méně nemocné, jsou jim méně předepisována antibiotika a dochází ke snižování dávek léků. Lázeňská léčba posiluje imunitní systém a psychickou pohodu dítěte. (<http://www.lazneluhacovice.cz/lazenska-lecba-deti.php>)

Nabídka pobytů v lázních Luhačovice je přizpůsobena klientům všech věkových kategorií, kteří do lázní cestují ze zdravotních důvodů, ale i těm, kteří přijíždí za účelem odpočinku a relaxace. Lázně nabízí **léčebné pobyty** (Léčebný pobyt 7 dní, Léčebný pobyt Intenziv, Lázeňský pobyt s intervenční léčbou křečových žil 14 dní a další), **regenerační a relaxační pobyty** (Týden pro zdraví, Malá lázeňská kúra, Pobyt pro seniory, Regenerace zad a kloubů, Báječný týden aj.), **wellness pobyty** (Medical wellness, Ochutnávka wellness, Wellness na zkoušku apod.), **víkendové pobyty** (Prodloužený víkend, Krátká relaxace, Lázeňské minimum, Lázně na zkoušku), **rekondiční pobyty**, **pobyty pro děti** (Jarní ozdravný pobyt, Program zdravé dítě, Léčebný pobyt pro děti 7/14/21 dní) a **hotelový pobyt**. Mezi nabídkou pobytů nechybí ani akční pobyty (Jarní regenerace, Májový wellness, Poprvé v Alexandrii, Wellness pro aktivní ženy aj.) a last minute na různé pobyty. (<http://www.lazneluhacovice.cz/nabidka-pobytu.php>)

Na úhradu pobytů, všech objednaných služeb nad rámec pobytu, lázeňských a wellness procedur a dalších služeb mohou klienti Lázní Luhačovice využít benefitů prostřednictvím **poukázek SODEXO** (Holiday Pass, Relax Pass, Flexi Pass, Fokus Pass,

Dárkový Pass), **LE CHÉQUE DÉJENEUR** (Unišek, Šek dovolená, Unišek +, Cadhoc) a **Edenred** (Ticket Holiday, Ticket Medica, Ticket Sport & Kultura, Ticket Compliments). Dále je možné využít věrnostního programu prostřednictvím poukázek SPHERE CARD, CARTE. (<http://www.lazneluhacovice.cz/benefity-vernostni-programy.php>)

4.2 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves

Sirnaté lázně Ostrožská nová Ves se nachází v srdci regionu Slovácko, zhruba 8 km od Uherského Hradiště. Areál lázní leží uprostřed lesoparku, který svou rozlohou zaujímá více než 10 hektarů. Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves se specializují především na léčbu kožních onemocnění, pro kterou mají výjimečné předpoklady díky výskytu zdejšího sirnatého pramene. Jsou **jedinými** lázněmi u nás, které se mohou pyšnit přívlastkem sirnaté. Okolí lázní nabízí široké možnosti turistického i sportovního vyžití. Na obr. 4.2 je zachycena současná podoba hlavní lázeňské budovy.

Obr. 4.3 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní zpracování)

Historie lázeňství

Janoška (2011) uvádí, že prameniště sirovodíkové minerální vody se původně nalézalo v bažině, kde byla okolo roku 1750 vykopána studna, která sloužila pro napájení dobytka.

Podle Čoupka (2001) hospodářský úspěch družstevní mlékárny přispěl k tomu, že představitelé obce začali uvažovat o ekonomickém využití místní léčivé vody nazývané jako „Sirkovice“. Nikdy nevysychající a nezamrzající pramen v trati Pusté, známý po staletí svými léčebnými účinky na návrh novoveského rodáka dr. Františka Botka posoudil profesor Laxa

z Prahy. Po všestranném rozboru prohlásil vodu za minerální. Na základě jeho odborné zprávy se obecní výbor rozhodl vybudovat v roce 1903 malé lázně se šesti kabinkami, jejichž náklady činily 13. 000 korun. V lázních se začaly úspěšně léčit choroby revmatické a dnové. Díky dobrým výsledkům léčby došlo k postupnému rozšiřování lázní. Roku 1941 došlo k dokončení přístavby lázeňské budovy o třech traktech se společenskou místností, čítárnou, koupelnami a slunečními lázněmi. Okolí lázní bylo upraveno na příjemný park. Díky výborné péči, která byla pacientům věnována, ostrožské lázně získaly popularitu na celé Moravě. Lázně spravoval lázeňský výbor obce, který zaměstnával maséry, topiče a další personál.

V roce 1912 bylo povoleno místní povoznictví pro dopravu lázeňských hostů z nádraží. Až v roce 1928 byla zřízena vlaková zastávka. Od počátku se také uvažovalo o výstavbě lázeňské restaurace a ubytovacích zařízení. Obec neměla potřebné finanční prostředky, a tak nabídla roku 1909 obecní pozemky podnikateli, majiteli cihelny v Kunovicích, Josefu Abrahámovi. Výstavba se však do vypuknutí 1. světové války neuskutečnila. Veřejnost se musela spokojit s provizorní filiálkou obecního hostince, která měla podobu malého bufetu. Pro návštěvníky a nedělní výletníky se prodávalo pivo, víno a studené nápoje. Až po skončení války v roce 1922 se rozhodl nájemce obecního hostince Josef Kusák z Boršic u Buchlovic postavit u prosperujících lázní hotel.

Janoška (2011) ve své knize uvádí, že minerální voda byla do roku 1990 jímána prostřednictvím čtyř studen o hloubce 2-5 metrů, což způsobovalo značnou proměnlivost chemického složení zdrojů. Pro nevyhovující kvalitu proto došlo v roce 1990 k odstavení studní. Ty nahradily dva vrty o hloubce 42 a 50 metrů, které zajistily přítomnost sirovodíku po celý rok. Vrt vzdálenější od lázeňské budovy má koncentraci kolem 8mg/l a druhý vrt BVI 624 dosahuje hodnot 3,5 mg/l.

Roku 1992 se staly lázně soukromým majetkem. V roce 1995 začala být v novoveských lázních léčena kožní nemoc psoriáza (lupénka). Významný byl rok 1997, kdy byla dokončena rekonstrukce lázeňské budovy. Sirovodíkové lázně dnes vlastní společnost s ručením omezeným s účastí obce Ostrožská Nová Ves. Budova lázní je situována v parku severně od Ostrožské Nové Vsi při železniční zastávce s označením lázně. Od hlavní silnice je oddělena tratí. Pramen sirnaté vody se nachází v parku za hlavní budovou. (Burachovič, Wieser, 2001)

Novoveské minerální prameny

V roce 1990 byly původní čtyři studny nahrazeny dvěma novými vrty o hloubce 42 a 50 m, oba s vydatností 40l/min. Léčivá voda se označuje jako sirná, prostá hydrouhličitanová, vápenato-hořečnatá, studená, hypotonická. (Girgel, 2008)

Dříve byly prameny využívány pouze pro léčebné koupele. V roce 2011 byl vybudován altán s kašnou, který je znázorněn na obr. 4.4, kde je možné odebírat minerální vodu k pitné kúře.

Obr. 4.4 Altán s kašnou pro odběr minerální vody (www.foto.mapy.cz)

O společnosti Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves, s.r.o.

Společnost sídlí v Ostrožské Nové Vsi 664. Do obchodního rejstříku byla zapsána 17. 3. 1993 u Krajského soudu v Brně a její IČ je 47915005. Při založení společnosti byl vložen základní kapitál ve výši 5 200 000 Kč, který složila obec Ostrožská Nová Ves v částce 2 600 000 Kč a IBC ROYAL, s.r.o. taktéž ve výši 2 600 000 Kč. Členy statutárního orgánu jsou Veronika Záhorská a Stanislav Tureček, kteří vystupují ve funkci jednatelů. Jménem společnosti vždy jednají oba jednatelé, taktéž při rozhodování o obchodním vedení společnosti se vyžaduje souhlas obou jednatelů.

Předmětem činnosti společnosti Sirnaté Lázně Ostrožská Nová Ves, s.r.o. je poskytování lázeňské léčby, ubytovacích služeb a hostinské činnosti. Dále pak provozování cestovní agentury a průvodcovské činnosti, směnářských služeb. Společnost se také zabývá obchodní činností a pořádáním odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti. (<http://www.bizbiz.cz/v2/firmy/193198/sirnate-lazne-ostrozska-nova-ves-s-r-o>)

Materiálně-technická základna lázní

Materiálně-technická základna se skládá ze základních služeb, bez kterých by nebylo možné provozovat lázeňské zařízení. Jedná se o služby ubytovací, stravovací, dopravní, ale patří sem také služby doplňkové a zprostředkovatelské. Nutná je i existence kulturních a sportovních zařízení.

Dopravní dostupnost

Do Sirnatých lázní Ostrožská nová Ves je možné se dopravit vlakem, autobusem nebo osobním automobilem.

Přímo naproti budovy lázní se nachází železniční zastávka Ostrožská Nová Ves lázně. Lázeňská areál se rozkládá při železniční trati vedoucí do Veselí nad Moravou. Denně tady zastavuje několik vlaků v obou směrech, které přijíždí z nejbližších zastávek Kunovice a Ostrožská Nová Ves. Celý areál lázní ze strany od železniční trati je obestavěn protihlukovou stěnou tak, aby nebyl narušen klid lázeňských hostů.

Autobusové spoje zastavují u Novoveských lázní téměř každou hodinu v obou směrech. Výjimkou jsou víkendy a svátky, kdy autobusová spojení nejsou tak pravidelná. Autobusová zastávka se nachází taktéž **naproti areálu lázní**, kousek od vlakové zastávky přes hlavní silnici.

Pro lázeňské hosty, kteří přijedou osobním automobilem, jsou k dispozici parkovací místa vyhrazená přímo v areálu lázní. Jedná se o parkoviště menších kapacit umístěná v bezprostřední blízkosti vil Vlasta a Šárka nebo velké parkoviště nacházející se u vjezdu do lázeňského areálu.

Ubytovací služby

Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves nabízí svým klientům ubytování ve třech budovách, a to v Hlavní lázeňské budově ***, která je vybavena výtahem a lázeňští hosté zde naleznou kompletní služby pod jednou střechou, dále ve dvou vilách bez výtahu – Vlasta a Šárka, které jsou vzdáleny asi 80 metrů od hlavní budovy. Ve vilách Vlasta a Šárka jsou poskytovány **pouze** ubytovací služby.

Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves nabízí lázeňským hostům ubytování v jednolůžkových pokojích, dvoulůžkových pokojích a apartmánech. Vybavení jednolůžkového i dvoulůžkového pokoje v hlavní budově se skládá z vlastního příslušenství,

ledničky, televizoru, telefonu a WIFI internetového připojení, část pokojů má přístup na terasu. Dvoulůžkové pokoje ve vilách Vlasta a Šárka jsou vybaveny stejně, jako pokoje v hlavní budově s tím rozdílem, že jen část pokojů má k dispozici lednici a přístup na terasu zde není možný. Apartmá v hlavní budově se skládá z ložnice a obývacího pokoje, je vybaveno vlastním příslušenstvím, televizorem, telefonem a WIFI internetovým připojením, přístupem na terasu. Apartmá ve vile Vlasta je složeno z ložnice, obývacího pokoje a kuchyňky, vybavení tvoří vlastní příslušenství, televizor, telefon a WIFI internetové připojení. (<http://www.laznenovaves.cz/24735-ubytovani>)

Stravovací služby

Stravování ubytovaných lázeňských hostů v hlavní budově i ve vilách Vlasta a Šárka zabezpečuje **hotelová restaurace** s letní terasou a barem. Nabízí širokou řadu jídel tradiční české, ale i mezinárodní kuchyně. Je zde dbáno na výběr kvalitní, pestré a vyvážené stravy. Samozřejmostí je **možnost dietního stravování**. Pobyty jsou nabízeny s polopenzí nebo plnou penzí. Snídaně jsou podávány formou bufetu, obědy a večeře pak z výběru pěti jídel, ovocných a zeleninových salátů, ovoce, minerální vody a kávy. Hosté si můžou zpříjemnit pobyt návštěvou kavárny, která je vybavena i dětským koutkem pro nejmenší. (<http://www.laznenovaves.cz/24664-restaurace>)

Další služby

Mezi další hotelové služby Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves patří WIFI internetové připojení na všech pokojích zdarma, možnost využít počítače s připojením k internetu v hotelové hale. Také jsou zde poskytovány směnárenské služby, pro platby jsou přijímány **platební karty** (Visa, EC/MC, American express) a **platební poukázky** (Sodexo, Edenred/Accor, Chèque Déjeuner). Lázeňští hosté si mohou zdarma objednat buzení po telefonu a pro náročnější klienty je k dispozici etážový servis v průběhu celého dne. Župany jsou pro hotelové hosty na pokojích zdarma.

Recepce hotelu nabízí doplňkový prodej (např. toaletní potřeby, suvenýry, kosmetika) a také prodej denního tisku a časopisů. Na recepci je možné zapůjčit si žehličku s žehlicím prknem, fén nebo stolní hry. Pro lázeňské hosty je zde zabezpečováno také praní, čištění a žehlení prádla. Pro úschovu cenností lze využít centrální trezor, který je k dispozici na recepci hotelu zdarma. Ve volném čase mohou hosté navštívit lázeňskou knihovnu, využít kadeřnických či kosmetických služeb, zajít si na manikúru nebo pedikúru.

Jelikož lázeňským areálem prochází jedna z cyklostezek, nabízí lázně svým klientům zapůjčení jízdních kol. Hosté mohou využít také sportovního areálu, kde se nachází volejbalové hřiště, tenisové kurty s možností zapůjčení tenisových raket a minigolf. Relaxovat mohou hosté ve vnitřním bazénu s protiproudem a saunou. V areálu se nachází také příjemná **kolonáda s obchůdky**, kde je možné zakoupit dárkové a upomínkové předměty. V letních měsících jsou zde pořádány různé kulturní a společenské akce. Pro milovníky hudby je u kolonády k dispozici taneční parket, kde jsou celoročně pořádány zábavy a koncerty. Lázeňská kolonáda s tanečním parketem je zobrazena na obr. 4.4. (<http://www.laznenovaves.cz/24734-hotelove-sluzby>)

Obr. 4.5 Lázeňská kolonáda s tanečním parketem (vlastní zpracování)

Pro ty, kteří se rozhodnou udělat si výlet do okolí, se nabízí velké množství atraktivit, které mohou navštívit. Patří mezi ně např. **Uherské Hradiště** (historické centrum, Slovácké muzeum, park Rochus), **Staré Město** (Památník Velké Moravy), **Buchlov** (hrad), **Buchlovice** (zámek, zámecká zahrada), **Tupesy** (Muzeum Tupeské keramiky), **Velehrad** (bazilika), **Modrá** (archeoskanzen), **Bat'ův kanál** (projížďky na lodi), **Kunovice** (Letecké muzeum), **Kroměříž** (historické centrum, zámek, Květná zahrada), **Dolní Věstonice** (Věstonická Venuše), **Mušov** (hrobka germánského bojovníka, zbytky římského tábora), **Lednicko-valtický areál** (zámek, parky), **Rožnov pod Radhoštěm** (Valašské muzeum v přírodě), **Luhačovice** (lázeňské město) a spoustu dalších. Přímě v Ostrožské Nové Vsi, vzdálené od areálu lázni asi 1 km pak mohou hosté navštívit golfové hřiště Jezera s devíti jamkami nebo přírodní koupaliště Albatros, které je součástí Ostrožských jezer.

Lázeňská léčba

Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves se specializují na poskytování zdravotní péče v oblasti **rehabilitace a dermatologie**. Při léčbě pacientů je využíváno přírodního léčivého zdroje (léčivá minerální sírná voda), přístrojové fyzikální léčby, odborného rehabilitačního cvičení ve skupině, individuálního cvičení a léčebného tělocviku ve vodě. Všechny druhy léčby probíhají pod vedením zkušených kvalifikovaných rehabilitačních pracovníků. Lékařská péče je poskytována specialisty v oborech rehabilitace, neurologie, dermatologie a ortopedie. Lázně také zajišťují racionální stravování, které je prováděno pod odborným dohledem nutričního terapeuta.

Lázeňská léčba zaměřená na nemoci **pohybového aparátu** je nedílnou součástí léčebně preventivní péče a má velký význam při léčbě funkčních, degenerativních i zánětlivých onemocnění pohybového aparátu. Je také součástí rehabilitačního plánu po operacích a v prevenci přechodu nemocí do chronického stádia. Důležitým předpokladem pro léčbu v lázních je splnění všeobecných podmínek v souvislosti s indikačním seznamem.

Sírnaté lázně se také specializují na léčbu některých **kožních onemocnění**, na které má příznivé léčivé účinky právě minerální sírná voda. Mezi nejčastěji léčené kožní onemocnění patří atopický ekzém, lupénka (psoriáza), chronické ekzémy a další chronická onemocnění jako je např. akné aj. V minerální vodě Novoveských lázní se nachází **nejvyšší koncentrace síry** na území celé České republiky.

Dále jsou zde léčeny nemoci **oběhového ústrojí** (onemocnění tepen končetin, funkční poruchy periferních cév a stavy po trombózách, chronický lymfatický edém) a **nemoci nervové** (zánětlivé nemoci centrálního nervstva, polyneuropatie, obrna lícního nervu a další). (<http://www.laznenovaves.cz/24740-lecebne-indikace>)

Sírnaté lázně nabízí **lázeňské pobyty** (Týden pro seniory, Komplexní kúra, Revmatologický balíček, Lázně na zkoušku, Regenerace zad a kloubů, Wellness pobyt a další), které jsou vedeny pod dohledem lázeňského lékaře, kožního specialisty a profesionálního zdravotnického personálu a **víkendové pobyty** (Čtyři dny pro krásu kůže, Víkendový pobyt, Prodloužený víkend), které jsou vhodné pro všechny, kteří chtějí strávit víkend příjemnou relaxací a odpočinkem. V průběhu roku jsou také připravovány sezónní pobyty, last minute pobyty a speciální pobyty. (<http://www.laznenovaves.cz/24755-lazenske-pobyty>)

5 KOMPARACE SLUŽEB VYBRANÝCH LÁZEŇSKÝCH ZAŘÍZENÍ

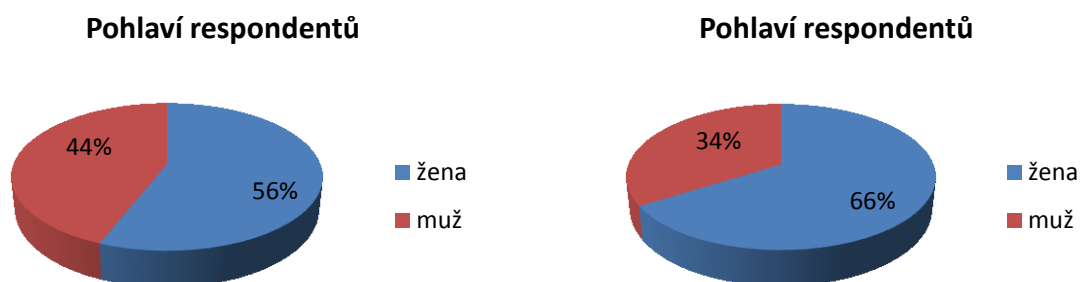
5.1 Marketingové dotazníkové šetření

Záměrem dotazníkového šetření bylo prozkoumání současného stavu lázní Luhačovice a Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves, zhodnocení služeb poskytovaných těmito lázeňskými zařízeními a analýza návštěvníků lázní, kteří byli hlavním zdrojem informací pro vytvoření dotazníkového šetření.

Dotazníkové šetření se uskutečnilo v měsíci dubnu 2014 prostřednictvím hotelu Alexandria a Jurkovičův dům v lázních Luhačovice a formou osobního dotazování v areálu Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves. Dotazování se zúčastnilo celkem 100 respondentů, z nichž polovina byla dotazována v lázních Luhačovice a druhá polovina v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves. Lázeňští hosté odpovídali na 12 otázek, které byly formulovány stručně a výstižně. Dotazníky jsou umístěny v příloze č. 3 a č. 4 na konci bakalářské práce. Výsledky dotazníkového šetření jsou vyobrazeny pomocí grafického znázornění.

Grafické znázornění dotazníkového šetření

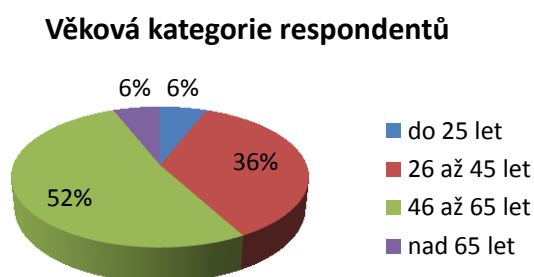
Graf 5.1 zobrazuje, že z 50 dotazovaných návštěvníků v lázních Luhačovice převažují ženy. Na vyplnění dotazníku se podílelo 28 žen (56 %) a 22 mužů (44 %). V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves se na vyplnění dotazníku podílelo 33 žen (66 %) a 17 mužů (34 %) z celkových 50 dotazovaných návštěvníků. Výsledky dotazování v lázních Ostrožská Nová Ves jsou zobrazeny v grafu 5.2.

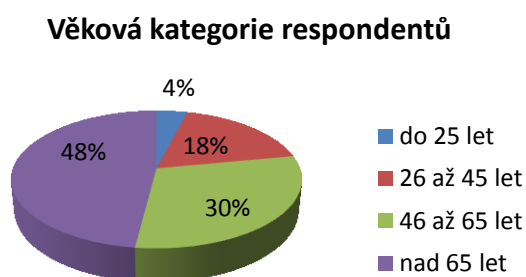
Graf 5.1 Výsledky otázky číslo 1 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.2 Výsledky otázky číslo 1 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Nejpočetnější skupinou v grafu 5.3 v lázních Luhačovice byli hosté ve věku od 46 do 65 let (26 respondentů, 56 %), druhou nejvíce početnou skupinou byli hosté ve věku od 26 do 45 let (18 respondentů, 36 %). Počet hostů do 25 let a nad 65 byl stejný (3 respondenti, 6 %). V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves graf 5.4, tvořili nejpočetnější skupinu hosté nad 65 let (24 respondentů, 48 %), druhou nejpočetnější skupinou byli hosté od 46 do 65 let (15 respondentů, 30 %). Hostů ve věku od 26 do 45 let bylo 9 (18 %) a ve věkové kategorii do 25 byli pouze 2 hosté (4 %).

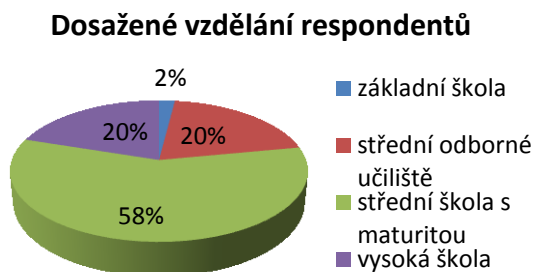

Graf 5.3 Výsledky otázky číslo 2 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.4 Výsledky otázky číslo 2 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Graf 5.5 znázorňuje dosažené vzdělání respondentů v lázních Luhačovice. 29 dotazovaných (58 %) má ukončenou střední školu s maturitou, střední odborné učiliště uvedlo 10 dotazovaných (20 %), vysokoškolské vzdělání má 10 dotazovaných (20 %) a základní školu uvedl 1 dotazovaný (2 %). Podle grafu 5.6 v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves má střední školu s maturitou 19 dotazovaných (38 %), střední odborné učiliště uvedlo 16 dotazovaných (32 %), vysokou školu vystudovalo 8 dotazovaných (16 %) a základní školu uvedlo 7 dotazovaných (14 %).

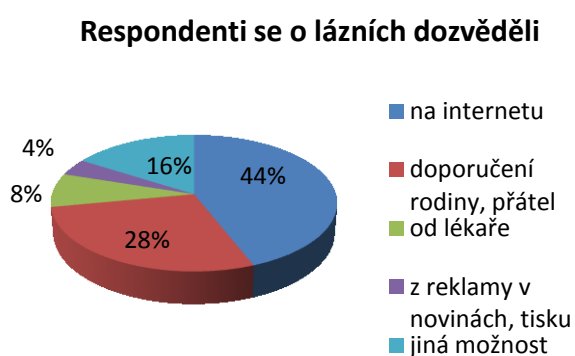

Graf 5.5 Výsledky otázky číslo 3 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

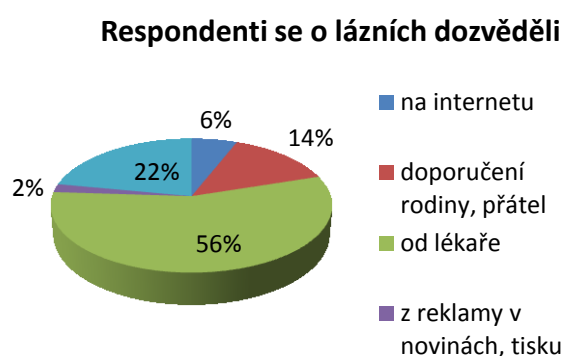

Graf 5.6 Výsledky otázky číslo 3 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Jak je znázorněno v grafu 5.7 nejvíce hostů se o lázních Luhačovice dozvědělo na internetu (22 respondentů, 44 %), na doporučení rodiny nebo přátel dalo 14 respondentů (28 %). Od lékaře se o lázních dozvěděli 4 respondenti (8 %), z reklamy v novinách nebo tisku 2 respondenti (4 %) a jinou možnost (např. prostřednictvím CK) uvedlo 8 respondentů (16 %). Graf 5.8 znázorňuje, že o Sírnatých lázních Ostrožská Nová Ves se dozvědělo 28 respondentů (56 %) od lékaře, 11 respondentů (22 %) uvedlo jinou možnost (např. obecně známá informace). Na doporučení rodiny, přátel dalo 7 respondentů (14 %), na internetu se o lázních dozvěděli 3 respondenti (6 %) a pouze 1 respondent (2 %) uvedl, že se o lázních dozvěděl z reklamy v novinách, tisku.

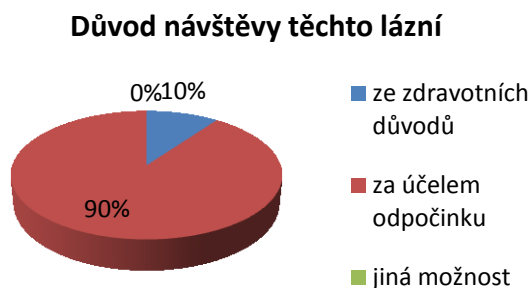

Graf 5.7 Výsledky otázky číslo 4 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

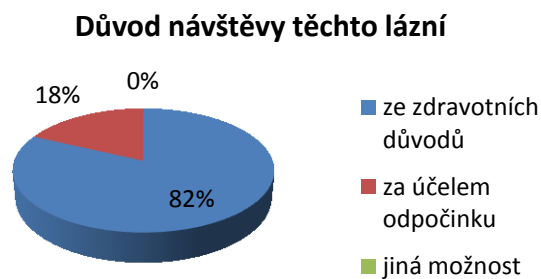

Graf 5.8 Výsledky otázky číslo 4 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Z grafu 5.9 vyplývá, že nejčastějším důvodem návštěvy lázní Luhačovice byl odpočinek a relaxace (45 respondentů, 90 %) a druhým nejčastějším důvodem byly zdravotní problémy (5 respondentů, 10 %). Podle grafu 5.10 do Sírnatých lázní Ostrožská Nová Ves zamířilo 41 respondentů (82 %) ze zdravotních důvodů a 9 respondentů (18 %) za účelem odpočinku a relaxace.

Graf 5.9 Výsledky otázky číslo 5 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.10 Výsledky otázky číslo 5 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Podle znázornění v grafu 5.11 navštívilo lázně Luhačovice opakovaně 39 respondentů (78 %) a 11 respondentů (22 %) zde bylo poprvé. Graf 5.12 ukazuje, že Sirnaté lázně Ostrožskou Novou Ves navštívilo opakovaně 38 respondentů (76 %) a 12 respondentů (24 %) zde bylo poprvé.

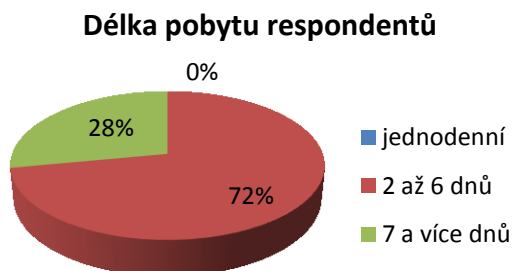

Graf 5.11 Výsledky otázky číslo 6 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

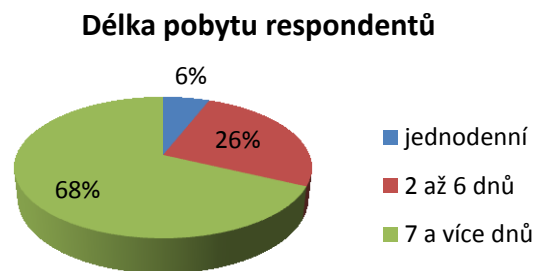

Graf 5.12 Výsledky otázky číslo 6 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Graf 5.13 znázorňuje, že ubytování hosté lázní Luhačovice zde pobývali nejčastěji v délce 2 až 6 dnů (36 respondentů, 72 %) a na dobu delší než 7 dnů přijelo 14 respondentů (28 %). Jak ukazuje graf 5.14, v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves pobývalo nejvíce hostů v délce 7 a více dnů (34 respondentů, 68 %), na pobyt v délce 2 až 6 dnů přijelo 13 respondentů (26 %) a jednodenního pobytu se zúčastnili 3 respondenti (6 %).

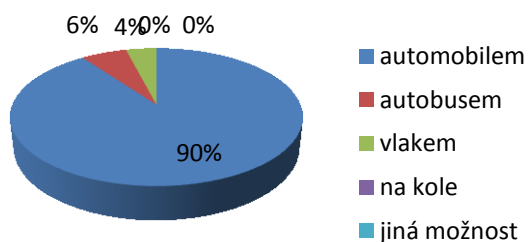
Graf 5.13 Výsledky otázky číslo 7 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5. 14 Výsledky otázky číslo 7 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

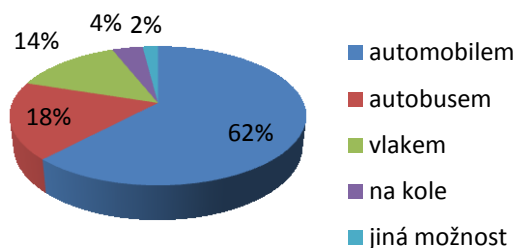
Nejčastěji využívaným dopravním prostředkem hostů lázní Luhačovice podle grafu 5.15 byl automobil (45 respondentů, 90 %), autobusem přijeli pouze 3 respondenti (6 %) a vlak využili 2 respondenti (4 %). Do Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves podle grafu 5.16 přijelo 31 respondentů (62 %) automobilem, druhým nejčastěji využívaným dopravním prostředkem byl autobus (9 respondentů, 18 %). Železniční dopravy využilo 7 respondentů (14 %), na kole přijeli 2 respondenti (4 %) a jinou možnost (např. pěšky) zvolil 1 respondent (2 %).

Způsob dopravy návštěvníků do lázní

Graf 5.15 Výsledky otázky číslo 8 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

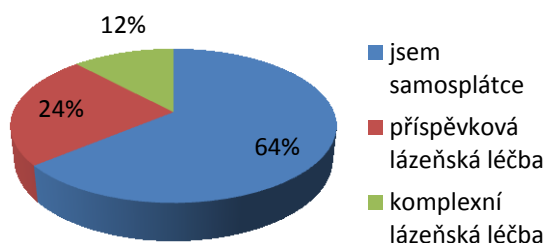
Způsob dopravy návštěvníků do lázní

Graf 5.16 Výsledky otázky číslo 8 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

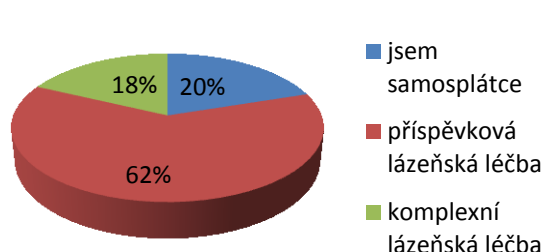
Graf 5.17 zobrazuje způsoby úhrady pobytu v lázních Luhačovice. Největší skupinu tvořili samoplátci (32 respondentů, 64 %), příspěvkovou lázeňskou léčbu podstoupilo 12 respondentů (24 %) a komplexní lázeňskou léčbu mělo 6 respondentů (12 %). V grafu 5.18 Sírnatých lázní Ostrožská Nová Ves je znázorněno, že největší podíl tvořila příspěvková lázeňská léčba (31 respondentů, 62 %). Samoplátecký pobyt podstoupilo 10 respondentů (20 %) a komplexní lázeňskou léčbu 9 respondentů (18 %). Převaha pobytů s PLL a KLL nad samoplátci mohla být způsobena vyšším počtem pacientů, kteří přijeli ze zdravotních důvodů.

Způsob úhrady pobytu

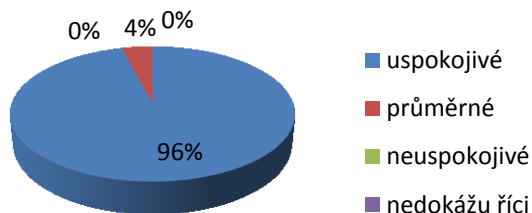
Graf 5.17 Výsledky otázky číslo 8 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Způsob úhrady pobytu

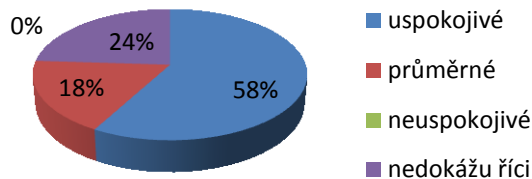

Graf 5.18 Výsledky otázky číslo 8 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Hodnocení ubytovacích služeb v lázních Luhačovice je znázorněno v grafu 5.19. 48 respondentů (96 %) hodnotilo ubytování jako uspokojivé. 2 respondenti (4 %) ohodnotili ubytování jako průměrné. V Sírnatých lázních Ostrožská Nová Ves bylo spokojeno s ubytovacími službami 29 respondentů (58 %), 12 respondentů (24 %) nedokázalo posoudit ubytovací služby (např. mohlo se jednat o nově ubytované hosty nebo hosty, kteří denně přijíždí). 9 respondentů (18 %) hodnotí ubytování jako průměrné. Výsledky Sírnatých lázní Ostrožská nová Ves jsou zobrazeny v grafu 5.20.

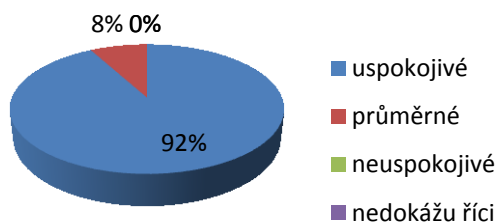
Hodnocení ubytovacích služeb

Graf 5.19 Výsledky otázky číslo 10.1 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

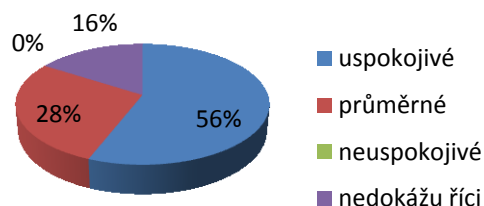
Hodnocení ubytovacích služeb

Graf 5.20 Výsledky otázky číslo 10.1 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Podle grafu 5.21 nejčastěji hodnotili hosté v lázních Luhačovice stravovací služby jako uspokojivé (46 respondentů, 92 %), za průměrné je považovali 4 respondenti (8 %). Graf 5.22 zobrazuje, že v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves bylo se stravovacími službami spokojeno 28 respondentů (56 %), za průměrné je považovalo 14 respondentů (28 %) a 8 respondentů (16 %) je nedokázalo zhodnotit. Důvodem mohlo být to, že se zde ještě nestravovali nebo se jednalo o denně dojíždějící pacienty.

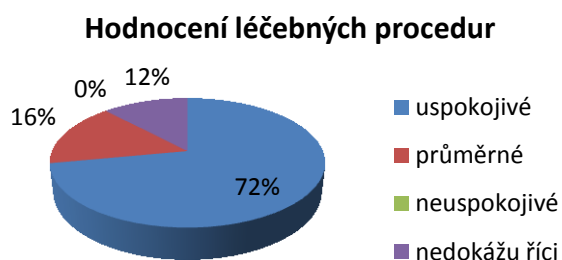
Hodnocení stravovacích služeb

Graf 5.21 Výsledky otázky číslo 10.2 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

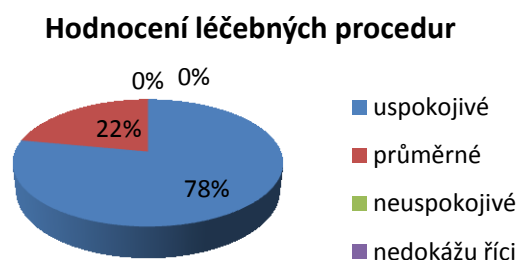
Hodnocení stravovacích služeb

Graf 5.22 Výsledky otázky číslo 10.2 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Hodnocení léčebných procedur v lázních Luhačovice je znázorněno v grafu 5.23. Za uspokojivé je považovalo 36 respondentů (72 %), jako průměrné je hodnotilo 8 respondentů (16 %) a 6 respondentů (12 %) se k této otázce nedokázalo vyjádřit. To mohlo být způsobeno tím, že doposud nevyužili žádných léčebných procedur. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves léčebné procedury za uspokojivé považovalo 39 respondentů (78 %). Jako průměrné je označilo 11 respondentů (22 %). Výsledky ze Sirnatých lázní Ostrožská nová Ves jsou zobrazeny v grafu 5.24.

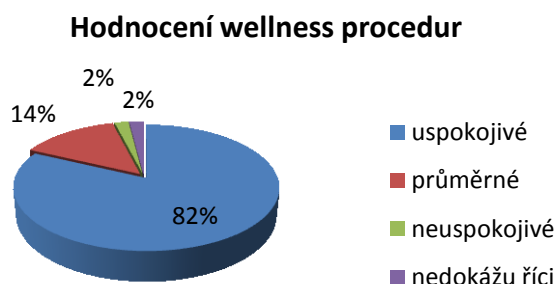

Graf 5.23 Výsledky otázky číslo 10.3 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

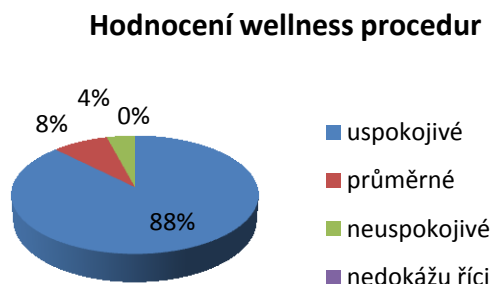

Graf 5.24 Výsledky otázky číslo 10.3 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Jak je vidět v grafu 5.25, wellness procedury v lázních Luhačovice hodnotí jako uspokojivé 41 respondentů (82 %), za průměrné je považuje 7 respondentů (14 %). 1 dotazovaný (2 %) ohodnotil wellness procedury jako neuspokojivé. K této otázce se nedokázal vyjádřit 1 dotazovaný (2 %). Graf 5.26 zobrazuje hodnocení wellness procedur v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves, kde jako uspokojivé je označilo 42 respondentů (88 %). Jako průměrné je označili 4 respondenti (8 %) a nespokojeni s wellness procedurami byli 2 respondenti (4 %).

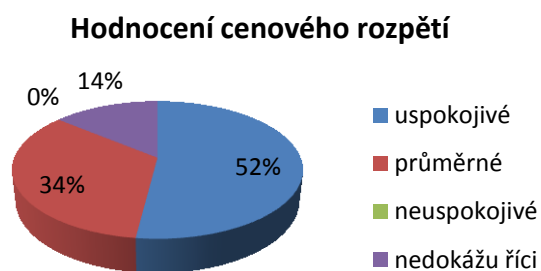

Graf 5.25 Výsledky otázky číslo 10.4 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

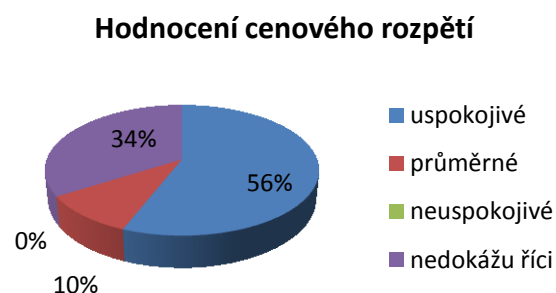

Graf 5.26 Výsledky otázky číslo 10.4 Sirnaté lázně Ostrožská nová Ves (vlastní šetření)

Z grafu 5.27 vyplývá, že cenové rozpětí v lázních Luhačovice hodnotí jako uspokojivé 26 respondentů (52 %), jako průměrné jej označilo 17 respondentů (34 %) a na tuto otázku nedokázalo odpovědět 7 respondentů (14 %). V grafu 5.28 je zobrazeno hodnocení cenového rozpětí v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves. S cenovým rozpětím bylo spokojeno 28 respondentů (56 %). Jako průměrné jej hodnotí 5 respondentů (10 %) a 17 respondentů (34 %) nedokázalo na tuto otázku odpovědět, což mohlo být způsobeno tím, že se jednalo o pacienty, kterým pobyt komplexně nebo částečně hradí zdravotní pojišťovna.

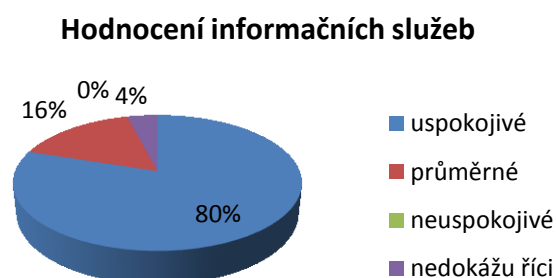

Graf 5.27 Výsledky otázky číslo 10.5 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

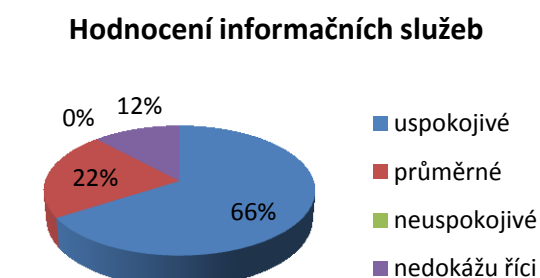

Graf 5.28 Výsledky otázky číslo 10.5 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Převážná většina návštěvníků lázní Luhačovice označila informační služby za uspokojivé (40 dotazovaných, 80 %), za průměrné je považovalo 8 respondentů (16 %) a k této otázce se nevyjádřili 2 dotazovaní (4 %). Výsledky hodnocení informačních služeb v lázních Luhačovice jsou zobrazeny v grafu 5.29. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves hodnotilo informační služby jako uspokojivé 33 dotazovaných (66 %), 11 dotazovaných (22 %) je zhodnotilo jako průměrné a 6 dotazovaných (12 %) se k dané otázce nedokázalo vyjádřit. Hodnocení informačních služeb v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves je znázorněno v grafu 5. 30.

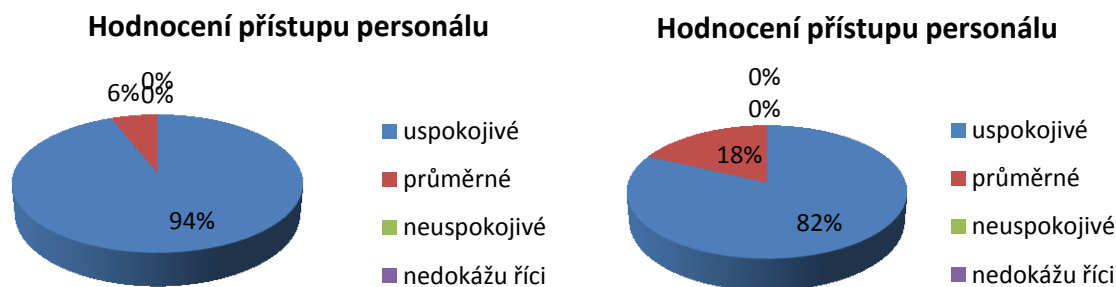

Graf 5.29 Výsledky otázky číslo 10.6 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.30 Výsledky otázky číslo 10.6 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

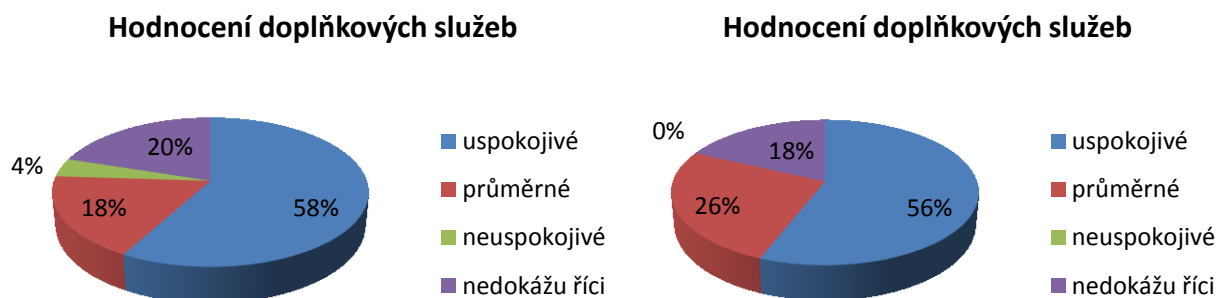
Přístup personálu v lázních Luhačovice hodnotilo jako uspokojivý 47 respondentů (94 %). Za průměrný jej považovali 3 respondenti (6 %). Výsledky hodnocení spokojenosti klientů s přístupem personálu v lázních Luhačovice jsou vyobrazeny v grafu 5.31. Graf 5.32 zobrazuje výsledky hodnocení přístupu personálu v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves. 41 respondentů (82 %) uvedlo, že bylo s přístupem personálu spokojeno. 9 respondentů (18 %) označilo přístup personálu jako průměrný.

Graf 5.31 Výsledky otázky číslo 10.7 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.32 výsledky otázky číslo 10.7 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Z grafu 5.33, který znázorňuje hodnocení doplňkových služeb v lázních Luhačovice vyplývá, že jako uspokojivé je hodnotilo 29 respondentů (58 %). Za průměrné je označilo 9 respondentů (18 %), neuspokojivé byly pro 2 respondenty (4 %) a 10 respondentů (20 %) nedokázalo ty to služby posoudit. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves hodnotilo doplňkové služby jako uspokojivé 28 respondentů (56 %), jako průměrné je označilo 13 respondentů (26 %) a 9 respondentů (18 %) se k této otázce nedokázalo vyjádřit.

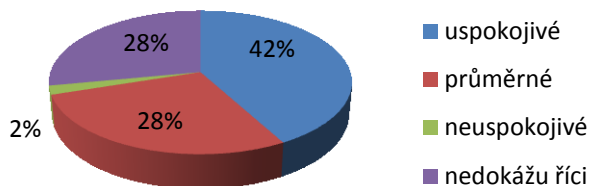

Graf 5.33 Výsledky otázky číslo 10.8 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.34 Výsledky otázky číslo 10.8 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

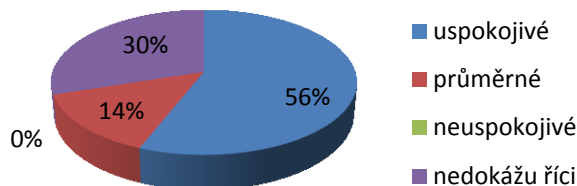
S turistickým vyžitím v lázních Luhačovice, které znázorňuje graf 5.35, bylo spokojeno 21 respondentů (42 %) a 14 respondentů (28 %) považuje turistické vyžití za průměrné. Za neuspokojivé jej považuje 1 respondent (2 %), na otázku nedokázalo odpovědět 14 respondentů (28 %). Hosté Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves hodnotili turistické vyžití nejčastěji jako uspokojivé (28 respondentů, 56 %). Za průměrné jej označilo 7 respondentů (14 %). 15 respondentů (30 %) se nedokázalo k této otázce vyjádřit. Hodnocení turistického vyžití v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves je zobrazeno v grafu 5.36.

Hodnocení turistického vyžití

Graf 5.35 Výsledky otázky číslo 10.9 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

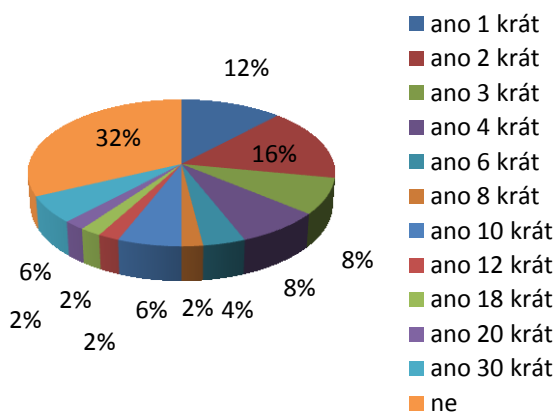
Hodnocení turistického vyžití

Graf 5.36 Výsledky otázky číslo 10.9 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

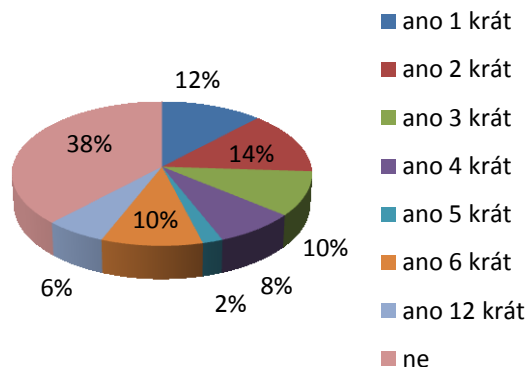
Zda dotazovaní v lázních Luhačovice navštívili někdy i jiné lázně je zobrazeno v grafu 5.37. 1 krát navštívilo jiné lázně 6 respondentů (12 %), 2 krát 8 respondentů (16 %), 3 krát 4 respondenti (8 %), 4 krát 4 respondenti (8 %), 6 krát 2 respondenti (4 %), 8 krát 1 respondent (2 %), 10 krát 3 respondenti (6 %), 12 krát 1 respondent (2 %), 18 krát 1 respondent (2 %), 20 krát 1 respondent (2 %), 30 krát 3 respondenti (6%). Jiné lázně nikdy nenavštívilo 16 respondentů (32 %). Hosté dotazovaní v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves uvedli, že jiné lázně navštívilo 1 krát 6 respondentů (12 %), 2 krát 7 respondentů (14 %), 3 krát 5 respondentů (10 %), 4 krát 4 respondenti (8 %), 5 krát 1 respondent (2 %), 6 krát 5 respondentů (10 %), 12 krát 3 respondenti (6 %). Jiné lázně nikdy nenavštívilo 19 respondentů (38 %). Výsledky dotazování v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves jsou zobrazeny v grafu 5.38.

Návštěva jiných lázní

Graf. 5.37 Výsledky otázky číslo 11 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Návštěva jiných lázní

Graf 5.38 Výsledky otázky číslo 11 Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Graf 5.39 zobrazuje, zda by hosté lázní Luhačovice přijeli na pobyt znovu. 49 respondentů (98 %) odpovědělo, že by znovu rádi navštívili tyto lázně. Pouze 1 respondent (2 %) uvedl, že by tyto lázně znovu nenavštívil. Hosté Sirmatých lázní Ostrožská Nová Ves uvedli, že opakovanou návštěvu lázní by zvolilo 47 respondentů (94 %) a pouze 3 respondenti (6 %) by svůj pobyt v lázních nezopakovali. Výsledky ze Sirmatých lázní Ostrožská nová Ves znázorňuje graf 5.40.

Graf 5.39 Výsledky otázky číslo 12 lázně Luhačovice (vlastní šetření)

Graf 5.40 Výsledky otázky číslo 12 Sirmaté lázně Ostrožská Nová Ves (vlastní šetření)

Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Mezi dotazovanými respondenty převažovaly **ženy** jak v lázních Luhačovice tak v Sirmatých lázních Ostrožská Nová Ves. Tato skutečnost může být dána tím, že ženy byly více ochotny odpovídat. Nejpočetnější věkovou kategorií v lázních Luhačovice byli respondenti ve věku **od 46 do 65 let**, zatímco respondentů do 25 let a nad 65 bylo nejméně. Naopak tomu bylo v Ostrožské Nové Vsi, kde převažovali hosté ve věku **nad 65 let** a nejméně hostů zde bylo do 25 let. Převaha starších respondentů mohla být způsobena tím, že do Sirmatých lázní jezdí lidé nejčastěji za léčbou zdravotních problémů, které s rostoucím věkem přibývají. Nejvíce návštěvníků lázní Luhačovice mělo **střední školu s maturitou** a naopak nejméně bylo návštěvníků se základní školou. V Sirmatých lázních Ostrožská Nová Ves tomu bylo úplně stejně. Při zjišťování, odkud se dotazovaní dozvěděli o lázních Luhačovice, nejvíce hostů odpovědělo prostřednictvím **internetu**, naopak nejméně hostů se o lázních dozvědělo prostřednictvím reklamy v novinách, tisku. Dle autorčina názoru nejvíce dotazovaných zvolilo internet, protože nejpočetnější skupinu návštěvníků tvořili lidé středního věku, kteří sledují internetové zpravodajství a nečtou tolik noviny. Sirmaté lázně Ostrožská Nová Ves navštívilo nejvíce hostů po **doporučení lékařem**, zatímco na reklamu

v tisku a novinách dalo minimum hostů. Převažujícím důvodem návštěvy lázní Luhačovice byl **odpočinek a relaxace**, naopak tomu bylo v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves, kde hlavním důvodem návštěvy byly **zdravotní problémy**. Na otázku, zda už hosté někdy navštívili lázně Luhačovice, odpověděla většina dotazovaných, že jsou zde již **po několikáté**. Stejně tomu bylo i v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves. Co se týče délky pobytu v lázních Luhačovice, nejvíce respondentů zde strávilo **2 až 6 dnů**, což vysvětluje naprostá převaha samoplátců, kteří se v lázních zdržují zpravidla kratší dobu než jeden týden. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves hosté nejčastěji trávili svůj pobyt v délce **7 a více dnů**, nejméně hostů zde bylo na jednodenním pobytu. Délku pobytu zde nejvíce ovlivnili hosté, kterým pojišťovna hradí příspěvkovou nebo komplexní lázeňskou léčbu. Nejčastěji využívaným dopravním prostředkem byl **automobil**, který uvedli hosté obojích lázní. Tento dopravní prostředek zvolili nejspíše proto, že se jedná o nejpohodlnější způsob cestování a také parkovací možnosti v obou lázeňských areálech jsou široké. V lázních Luhačovice bylo nejvíce **samoplátců**, zatímco komplexní lázeňské léčby využilo minimum respondentů. V Sirnatých lázních převládali hosté s **příspěvkovou lázeňskou léčbou** a nejméně jich mělo komplexní lázeňskou léčbu.

S ubytovacími službami v obou lázeňských zařízeních byla naprostá většina respondentů spokojena, pouze v Sirnatých lázních uvedlo několik respondentů, že služby nedokážou posoudit. Mohlo se jednat o nově ubytované hosty nebo ty, kteří zde nebyli ubytováni. Stravovací služby taktéž hodnotili respondenti obojích lázní jako uspokojivé s výjimkou několika respondentů v Sirnatých lázních, kteří nedokázali stravování posoudit nejspíše proto, že se zde nestravovali. Léčebné procedury v lázních Luhačovice označila naprostá většina respondentů jako uspokojivé, kromě těch, kteří léčebných procedur nevyužívali. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves byla taktéž převážná většina s léčebnými procedurami spokojena. Dotazovaní obojích lázní ohodnotili také wellness procedury jako uspokojivé. Při hodnocení cenového rozpětí v lázních Luhačovice nejvíce respondentů uvedlo, že byli s cenami spokojeni. Někteří nedokázali tuto otázku posoudit zřejmě proto, že jim pobyt hradila z části nebo komplexně pojišťovna. Stejně tomu bylo i v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves. Informační služby v obou lázeňských zařízeních hodnotila většina hostů jako uspokojivé, někteří se k této otázce nedokázali vyjádřit. S přístupem personálu v lázních Luhačovice i Ostrožské Nové Vsi byli spokojeni téměř všichni dotazovaní. Doplnkové služby v lázních Luhačovice hodnotili hosté převážně kladně, ale objevili se zde i takoví, kteří je ohodnotili jako neuspokojivé. Nejspíše měli s těmito službami

špatnou zkušenost. V Sirnatých lázních hodnotila většina hostů doplňkové služby jako uspokojivé kromě těch, kteří žádných doplňkových služeb nevyužili. Turistické vyžití v areálu lázní Luhačovice hodnotila většina dotazovaných jako uspokojivé. Část dotazovaných na tuto otázku nedovedla odpovědět zřejmě proto, že se žádných turistických aktivit nezúčastnila. V Sirnatých lázních tomu bylo také tak.

Návštěvu jiných lázní podnikla většina dotazovaných v lázních Luhačovice i v Ostrožské Nové Vsi. Nejčastěji uváděný počet návštěv jiných lázní byl **2 krát**. Jenom několik respondentů uvedlo, že navštívilo jiné lázně více než 10 krát. Návštěvu lázní Luhačovice i Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves by si zopakovala **naprostá většina** dotazovaných, což odráží celkovou spokojenost klientů s pobytem v těchto lázních.

5.2 Komparace služeb lázní Luhačovice a Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves

Ubytovací služby

Lázně Luhačovice nabízí svým hostům ubytování celkem ve 20 zařízeních. Ve 12 lázeňských hotelech a 8 penzionech. Lázeňské hotely jsou rozděleny dle příslušných kategorií na 3***, 3***^{superior} a 4****. Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves nabízí ubytování ve 3 zařízeních, kterými jsou Hlavní lázeňská budova*** a vila Vlasta a Šárka. Porovnání vybavenosti dvoulůžkového pokoje hotelu Morava*** v lázních Luhačovice a Hlavní lázeňské budovy Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves je vyobrazeno na obr. 5.1 a 5.2.

Obr. 5.1 Dvoulůžkový pokoj hotel Morava (www.lazneluhacovice.cz)

Obr. 5.2 Dvoulůžkový pokoj Hlavní lázeňská budova (www.laznenovaves.cz)

Lázně Luhačovice disponují mnohem větším počtem ubytovacích zařízení v různých kategoriích, na rozdíl od Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves, která nabízí ubytování pouze ve dvou kategoriích. Také výsledky dotazníkového šetření ukazují, že s ubytovacími službami v lázních Luhačovice bylo spokojeno o **38 % více** respondentů než v Sirnatých lázních.

Stravování

Stravování v lázních Luhačovice zajišťuje většina lázeňských hotelů. Nevýhodou pro hosty ubytované v lázeňských penzionech je, že musí docházet někdy i stovky metrů na stravování do hotelů nebo do Společenského domu. Strava je zde přizpůsobena hostům s dietami i vegetariánům. Také je zde velké množství kaváren a barů. V Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves zabezpečuje stravování pouze Hlavní lázeňská budova. Hosté ubytovaní ve vilách Vlasta a Šárka musí docházet do Hlavní lázeňské budovy, vzdálené asi 80 metrů. Také zde je podávána strava vhodná pro vegetariány a hosty s dietami. K dispozici lázeňským hostům je pouze jeden bar a kavárna.

Lázně Luhačovice mohou svým hostům nabídnout mnohem více stravovacích zařízení. Výhodou Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves je, že hosté ubytovaní mimo lázeňskou budovu nemusí docházet stovky metrů za stravováním. Hodnocení stravování dle dotazníkového šetření zvolilo uspokojivým o 36 % respondentů více v lázních Luhačovice, než tomu bylo v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves.

Dopravní dostupnost

Do lázní Luhačovice lze přicestovat vlakem, autobusem či automobilem. Nevýhodou je zde velká vzdálenost vlakového a autobusového nádraží od areálu lázní. Pro parkování osobních automobilů lze využít lázeňských garáží, parkovišť umístěných u lázeňských penzionů a městských parkovišť. Do Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves je možné přicestovat automobilem, vlakem či autobusem. Vlaková i autobusová zastávka se nachází naproti areálu lázní, což je obrovskou výhodou. Také parkování je možné přímo v areálu lázní. Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves disponují výbornou dopravní dostupností.

Kulturní vyžití

V areálu lázní Luhačovice se celoročně konají různé kulturní akce. Je zde možné navštívit lázeňské divadlo, koncerty u kolonády, festivaly. Noční klub hotelu Alexandria pořádá pravidelné taneční večery pro lázeňské hosty. Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves také pořádají řadu kulturních akcí jako např. taneční večery a zábavy u lázeňské kolonády, ale akce jsou zde pořádány nejvíce v hlavní sezóně. Lázně Luhačovice mohou svým klientům celoročně nabídnout širokou řadu kulturních událostí, což je obrovskou výhodou.

Sportovní a turistické vyžití

Přímo v areálu lázní Luhačovice lze využít např. tenisového hřiště, Nordic walkingu, zapůjčení jízdních kol aj. V blízkém okolí Luhačovic se nachází spousta kulturních i přírodních památek. Areál Sirmatých lázní Ostrožská Nová Ves je vybaven tenisovým kurtem, minigolfem, je možné zde zapůjčení jízdních kol, Nordic walking holí atd. Jelikož se oba lázeňské areály nachází ve Zlínském kraji a jsou od sebe vzdáleny asi 35 km, mají podobné možnosti turistického vyžití. Také sportovní vybavení jednotlivých areálů je srovnatelné.

Podle hodnocení spokojenosti návštěvníků s turistickým vyžitím v okolí lázní, získaly Sirmaté lázně Ostrožská Nová Ves o 14 % více hlasů, než lázně Luhačovice.

Lázeňská léčba

Lázeňská léčba v Luhačovicích je zaměřena na nemoci oběhového ústrojí, nemoci trávicího ústrojí, nemoci z poruchy výměny látkové a žláz s vnitřní sekrecí, nemoci dýchacího ústrojí, nemoci nervové, nemoci pohybového ústrojí, nemoci onkologické. Sirmaté lázně Ostrožská Nová Ves jsou zaměřeny na nemoci oběhového ústrojí, nemoci nervové, nemoci pohybového ústrojí, nemoci kožní, nemoci onkologické.

V lázních Luhačovice léčí větší množství nemocí a mají širší zaměření. Lázeňská léčba se zde také specializuje na léčení dětí.

Léčebné procedury

Lázně Luhačovice nabízí svým klientům velký výběr procedur, které mohou v lázních podstoupit. Sirmaté lázně Ostrožská Nová Ves nemají nabídku procedur tak širokou jako lázně Luhačovice. Seznamy procedur jednotlivých lázní jsou uvedeny v příloze č.1 a č.2 na konci bakalářské práce. Cenové srovnání **vybraných** procedur Sirmatých lázní Ostrožská Nová Ves a Centrálních lázní Luhačovice je znázorněno v tab. 5.1.

Léčebná procedura	Cena ONV	Cena CL
Inhalace léková	100 Kč	145 Kč
TENS proudy	150 Kč	135 Kč
Plynová injekce	100 Kč	115 Kč
Nordic Walking	100 Kč	60 Kč
Träbertovy proudy	150 Kč	135 Kč

Tab. 5.1 Cenové srovnání léčebných procedur (vlastní zpracování)

Jak vyplývá z tab. 5.1 ceny jednotlivých procedur se v obou lázeňských zařízeních podstatně liší. Některé procedury mají levnější lázně Luhačovice, jiné zase Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves. Z výsledků dotazníkového šetření, kde dotazovaní hodnotili léčebné procedury vyplývá, že v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves bylo o 6% více respondentů spokojeno s těmito službami, než v lázních Luhačovice. Stejného výsledku bylo dosaženo i při hodnocení wellness procedur jednotlivých lázní.

Nabídka pobytů

Nabídka pobytů v lázních Luhačovice je velmi široká. Pro samoplátce jsou připraveny léčebné pobyty, regenerační a relaxační pobyty, wellness pobyty, víkendové pobyty, rekondiční pobyty, pobyty pro děti a akční pobyty. Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves nabízí lázeňské pobyty, víkendové pobyty a akční pobyty. Porovnání **vybraného** pobytu a jeho cen je znázorněno v tab. 5.2.

Prodloužený víkend – 3 noci/os. Lázně Luhačovice (Jestřabí***)	Prodloužený víkend – 3 noci/os. Sirnaté lázně ONV (Hlavní budova***)
<ul style="list-style-type: none"> - 3x ubytování s polopenzí - láhev vína na pokoji v den příjezdu - relaxační nebo lázeňský program - denně pitná kúra <p>Program:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1x přírodní uhličitá koupel - 1x perličkové koupel - 1x masáž klasická (částečná) - 1x masáž éterickým olejem (částečná) - 2x oxygenoterapie (30 min.) <p>Bonus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volné vstupy do bazénu a whirlpoolu 	<ul style="list-style-type: none"> - 3x ubytování s polopenzí - ubytování v požadovaném pokoji - konzultace u lázeňského lékaře zdarma - 1x zapůjčení kola <p>Program:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1x aromatická koupel - 1x sirná koupel - 2x klasická masáž (částečná) - 1x lymfoven <p>Bonus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný vstup do bazénu a whirlpoolu
Cena (hlavní sezóna): 5 310 Kč dvoulůž. pokoj	Cena (hlavní sezóna): 4 100 Kč dvoulůž. pokoj

Tab. 5.2 Porovnání pobytu a cen (vlastní zpracování)

Z tab. 5.2 vyplývá, že náplň vybraného pobytu je v podstatě stejná, zatímco ceny tohoto pobytu se **výrazně** liší. Cenově dostupnější je pobyt v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves.

6 ZÁVĚR

Lázeňství u nás má několikasetletou tradici. Lidé již od pradávna využívali léčebných účinků přírodních minerálních pramenů, kterými léčili své nemoci a různé zdravotní obtíže. Na území České republiky se nachází velké množství přírodních léčebných zdrojů, které jsou v dnešní době využívány k léčbě celé řady různých onemocnění. Během několika posledních let se lázeňství u nás vypracovalo na velmi dobrou úroveň. Trendem současnosti se stalo cestování do lázeňských zařízení zejména za účelem odpočinku a relaxace, tzv. wellness. Lidem v dnešní době stále více záleží na jejich zdravotním stavu, ale také na kráse a péči o vlastní tělo. Proto lázeňská zařízení vytváří širokou nabídku služeb a pobytů, která je vhodná jak pro návštěvníky se zdravotními potížemi, tak i pro širokou veřejnost. Díky rozrůstající se nabídce lázeňských pobytů přibývá stále více samoplátců, kteří si pobyt v lázních hradí z vlastních finančních prostředků.

Bakalářská práce se zabývala lázněmi Luhačovice a Sirnatými lázněmi Ostrožská Nová Ves. Práce je rozdělena do šesti kapitol. Teoretická část práce obsahuje úvod, metodiku zpracování a cíl bakalářské práce, teoretické základy cestovního ruchu a lázeňství. V praktické části je vypracována podrobná charakteristika jednotlivých lázeňských zařízení zaměřená na historii jednotlivých lázní, léčivé prameny, ubytovací a stravovací služby, dopravní dostupnost a další služby. V kapitole komparace služeb vybraných lázeňských zařízení je zpracováno dotazníkové šetření, na základě kterého byla vypracována komparace služeb poskytovaných lázněmi Luhačovice a Sirnatými lázněmi Ostrožská nová Ves.

Lázně Luhačovice i Sirnaté lázně Ostrožská nová Ves jsou nejznámějšími lázeňskými zařízeními ve Zlínském kraji. Lidé sem přijíždí léčit své zdravotní problémy a také odpočívat a relaxovat. Působí zde vysoce kvalifikovaný personál, který je k dispozici lázeňským hostům. V okolí obou lázeňských zařízení jsou široké možnosti turistického i kulturního vyžití.

Cílem bakalářské práce bylo provedení komparace výše zmíněných lázeňských zařízení. Zpracování bakalářské práce rozšířilo autorce povědomí o fungování lázeňského zařízení, o používaných léčebných procedurách a metodách. Také blíže poznala vybraná lázeňská zařízení, jejich okolí a prostředí, ve kterém se nacházejí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

- [1] BURACHOVIČ, Stanislav a Stanislav WIESER. *Encyklopedie lázní a léčivých pramenů v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-727-7049-7.
- [2] CONNELL, John. *Medical tourism*. Cambridge, MA: CABI, c2006, xii, 209 p. ISBN 978-184-5936-600.
- [3] ČOUPEK, Jiří. *Ostrožská Nová Ves: z dějin Nové Vsi a Chylic*. Ostrožská Nová Ves: Obec Ostrožská Nová Ves, 2001. ISBN 80-238-8533-2.
- [4] DĚDINA, Jiří. *Management, organizování a ekonomika lázeňství - vybrané kapitoly*. Praha, 2004, 170 s. ISBN 80-865-9201-4.
- [5] DROBNÁ, Daniela. *Cestovní ruch: pro střední školy a pro veřejnost*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7373-079-6.
- [6] GIRGEL, Michal et al. *Minerální prameny Zlínského kraje*. Zlín: Zlínský kraj, 2008, 116 s. ISBN 978-80-254-4337-8.
- [7] HESKOVÁ, Marie et al. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-7168-948-3.
- [8] INDROVÁ, Jarmila. *Cestovní ruch: [základy]*. Vyd. 2. přeprac. V Praze: Oeconomica, 2009, 121 s. ISBN 978-802-4515-694.
- [9] JANOŠKA, Martin. *Minerální prameny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-802-0018-410.
- [10] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [11] NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Praha: Vysoká škola hotelová v Praze 8, 2010. ISBN 978-808-7411-087.
- [12] ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Idea Servis, 2010, 405 s. ISBN 978-808-5970-685.

- [13] RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3. rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-807-4180-286.
- [14] RYGLOVÁ, Kateřina et al. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- [15] SEIFERTOVÁ, Věra. *Marketing v lázeňském cestovním ruchu*. Praha: Pragoline, 2003, 120 s. ISBN 80-865-9200-6.
- [16] SMITH, Melanie a László PUCZKÓ. *Health and wellness tourism: spas, wellness and medical travel*. Amsterdam: Elsevier, 2009, xv, 400 s. ISBN 978-075-0683-432.
- [17] VYSTOUPIL, Jiří. *Základy cestovního ruchu*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. ISBN 80-210-4167-6.
- [18] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde, 2012. ISBN 978-807-2018-802.

Internetové zdroje

- [19] Zákon č. 164/2011 Sb., Lázeňský zákon
- [20] www.atrua.ru
- [21] www.zelenykompas.cz
- [22] www.foto.mapy.cz
- [23] www.lazneluhacovice.cz
- [24] www.laznenovaves.cz
- [25] ČESKÁ ASOCIACE WELLNESS. *Význam slova wellness* [online]. [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.spa-wellness.cz/ceska-asociace-wellness/vyznam-slova-wellness/>
- [26] RELAX & WELLNESS. *Lázně podle charakteru* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://www.e-lazne.eu/lazne-podle-charakteru>
- [27] RELAX & WELLNESS. *Lázně podle typu léčby* [online]. [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://www.e-lazne.eu/lazne-podle-lecby>

- [28] SVAZ LÉČEBNÝCH LÁZNÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *O Svazu léčebných lázní ČR* [online]. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.lecebne-lazne.cz/cs/o-svazu-lazni/o-svazu-lecebnych-lazni-cr>
- [29] SDRUŽENÍ LÁZEŇSKÝCH MÍST ČR. *O sdružení* [online]. [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://www.spas.cz/osdruzeni.htm>
- [30] BIZBIZ.CZ. *Lázně Luhačovice, a.s.* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://www.bizbiz.cz/v2/firmy/111148/lazne-luhacovice-a-s>
- [31] LUHAČOVICE.CZ. *Historie lázeňství v Luhačovicích* [online]. [cit. 2014-04-18]. Dostupné z: <http://www.luhacovice.cz/1685-historie-lazenstvi>
- [32] LUHAČOVICE.CZ. *Tipy na výlety* [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.luhacovice.cz/1361-tipy-na-vylety>
- [33] LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Kultura v Luhačovicích* [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/kulturni-akce-v-luhacovicich.php>
- [34] LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Lázeňská léčba dospělých* [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/lazenska-lecba-dospelych.php>
- [35] LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Lázeňská léčba dětí* [online]. [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/lazenska-lecba-deti.php>
- [36] LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Nabídka pobytů v Lázních Luhačovice, a.s.* [online]. [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/nabidka-pobytu.php>
- [37] LÁZNĚ LUHAČOVICE. *Benefity, věrnostní programy* [online]. [cit. 2014-04-22]. Dostupné z: <http://www.lazneluhacovice.cz/benefity-vernostni-programy.php>
- [38] BIZBIZ.CZ. *Sirnaté lázně Ostrožská Nová Ves, s.r.o.* [online]. [cit. 2014-04-23]. Dostupné z: <http://www.bizbiz.cz/v2/firmy/193198/sirnate-lazne-ostrozska-nova-ves-s-r-o>
- [39] SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *Ubytování v Sírnatých lázních Ostrožská Nová Ves* [online]. [cit. 2014-04-24]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/24735-ubytovani>

- [40] SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *Hotelová restaurace v sirnatých lázních*. [online]. [cit. 2014-04-24]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/24664-restaurace>
- [41] SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *Hotelové služby sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves* [online]. [cit. 2014-04-24]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/24734-hotelove-sluzby>
- [42] SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *Popis léčení v Sirnatých lázních Ostrožská Nová Ves* [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/24740-lecebne-indikace>
- [43] SIRNATÉ LÁZNĚ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES. *Nabídka pobytů* [online]. [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://www.laznenovaves.cz/24755-lazenske-pobyty>

SEZNAM ZKRATEK

AIEST	Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu
CL	Centrální lázně
CR	cestovní ruch
ČR	Česká republika
dvoulůž.	dvoulůžkový
ESPA	Evropská lázeňská asociace
g/l	gram na litr
kBq/l	kilobecquerel na litr
Kč/hod	korun za hodinu
KLL	komplexní lázeňská léčba
km	kilometr
l/min	litr za minutu
m	metr
mg/l	miligram na litr
ONV	Ostrožská Nová Ves
os.	osoba
PLL	příspěvková lázeňská léčba
PLZ	přírodní léčivé zdroje
SLL	Svaz léčebných lázní
tis.	tisíc
WTO	Světová organizace cestovního ruchu

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 3.1 Lázeňská místa v ČR
- Obr. 3.2 Přírodní léčivé zdroje a zdroje přírodních minerálních vod v ČR
- Obr. 4.1 Hotel Palace Luhačovice
- Obr. 4.2 Pramen Ottovka
- Obr. 4.3 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
- Obr. 4.4 Altán s kašnou pro odběr minerální vody
- Obr. 4.5 Lázeňská kolonáda s tanečním parketem
- Obr. 5.1 Dvoulůžkový pokoj hotel Morava
- Obr. 5.2 Dvoulůžkový pokoj Hlavní lázeňská budova

SEZNAM GRAFŮ

Graf 5.1	Výsledky otázky číslo 1 lázně Luhačovice
Graf 5.2	Výsledky otázky číslo 1 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.3	Výsledky otázky číslo 2 lázně Luhačovice
Graf 5.4	Výsledky otázky číslo 2 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.5	Výsledky otázky číslo 3 lázně Luhačovice
Graf 5.6	Výsledky otázky číslo 3 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.7	Výsledky otázky číslo 4 lázně Luhačovice
Graf 5.8	Výsledky otázky číslo 4 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.9	Výsledky otázky číslo 5 lázně Luhačovice
Graf 5.10	Výsledky otázky číslo 5 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.11	Výsledky otázky číslo 6 lázně Luhačovice
Graf 5.12	Výsledky otázky číslo 6 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.13	Výsledky otázky číslo 7 lázně Luhačovice
Graf 5.14	Výsledky otázky číslo 7 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.15	Výsledky otázky číslo 8 lázně Luhačovice
Graf 5.16	Výsledky otázky číslo 8 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.17	Výsledky otázky číslo 9 lázně Luhačovice
Graf 5.18	Výsledky otázky číslo 9 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.19	Výsledky otázky číslo 10.1 lázně Luhačovice
Graf 5.20	Výsledky otázky číslo 10.1 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.21	Výsledky otázky číslo 10.2 lázně Luhačovice
Graf 5.22	Výsledky otázky číslo 10.2 Sirmatě lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.23	Výsledky otázky číslo 10.3 lázně Luhačovice

Graf 5.24	Výsledky otázky číslo 10.3 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.25	Výsledky otázky číslo 10.4 lázně Luhačovice
Graf 5.26	Výsledky otázky číslo 10.4 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.27	Výsledky otázky číslo 10.5 lázně Luhačovice
Graf 5.28	Výsledky otázky číslo 10.5 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.29	Výsledky otázky číslo 10.6 lázně Luhačovice
Graf 5.30	Výsledky otázky číslo 10.6 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.31	Výsledky otázky číslo 10.7 lázně Luhačovice
Graf 5.32	Výsledky otázky číslo 10.7 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.33	Výsledky otázky číslo 10.8 lázně Luhačovice
Graf 5.34	Výsledky otázky číslo 10.8 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.35	Výsledky otázky číslo 10.9 lázně Luhačovice
Graf 5.36	Výsledky otázky číslo 10.9 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.37	Výsledky otázky číslo 11 lázně Luhačovice
Graf 5.38	Výsledky otázky číslo 11 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves
Graf 5.39	Výsledky otázky číslo 12 lázně Luhačovice
Graf 5.40	Výsledky otázky číslo 12 Sírnaté lázně Ostrožská Nová Ves

SEZNAM TABULEK

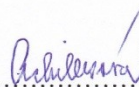
Tab. 3.1	Lázeňské služby
Tab. 4.1	Lázeňské hotely a penziony Luhačovice
Tab. 5.1	Cenové srovnání léčebných procedur
Tab. 5.2	Porovnání pobytu a cen

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola Báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, který byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne 9. května 2014

.....
jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Seznam procedur lázní Luhačovice
- Příloha č. 2 Seznam procedur Sirnatých lázní Ostrožská Nová Ves
- Příloha č. 3 Dotazník pro návštěvníky lázní Luhačovice
- Příloha č. 4 Dotazník pro návštěvníky lázní Ostrožská Nová Ves

Seznam procedur lázní Luhačovice

Inhalace minerální vody

- Inhalace – individuální
- Inhalace – skupinová
- Inhalace léková

Uhličitě koupele

- Uhličitá koupel v přírodní léčivé vodě
- Uhličitá koupel plynná

Hydroterapie

- Perličková koupel
- Perličková koupel s přísadou
- Přísadová koupel
- Rašelinová koupel
- Humátová koupel
- Solfatanová koupel
- Jodo-bromová koupel
- Vířivá koupel celotělová
- Vířivá koupel dolních/horních končetin
- Střídavá končetinová koupel
- Střídavá nožní (šlapací) koupel
- Skotský střík
- Wellness koupele dle nabídky

Masáže

- Masáž klasická – částečná
- Masáž éterickým olejem – částečná
- Masáž podvodní ruční

- Masáž podvodní automatická
- Lymfodrenáž ruční (1 končetina)
- Lymfodrenáž přístrojová (30 minut)
- Wellness masáže dle nabídky

Reflexní terapie

- Masáž reflexní (1 sestava)
- Mobilizace páteře a periferních kloubů
- Techniky měkkých tkání

Elektroterapie

- Galvanická lázeň (dvou/čtyřkomorová)
- Diadynamické proudy
- Träbertovy proudy
- TENS
- Interferenční proudy
- Diatermie (krátkovlnná/mikrovlnná)
- Magnetoterapie
- Solux

Termoterapie

- Rašelinový obklad
- Parařinový obklad
- Parní box/nahřívací kabina
- Obklad zad ze včelího vosku

Kineziterapie

- Individuální léčebný tělocvik
- Skupinový léčebný tělocvik – dle indikace, SM Systém, v bazénu
- Kineziotaping
- Severská chůze (skupina)
- Plavání v bazénu pod dohledem

Ostatní terapie

- Ultrazvuk
- Laser
- Plynové injekce
- Oxygenoterapie
- Aromaterapie

Seznam procedur Sirnatých lázní ostrožská Nová Ves

Koupele

- Vířivá koupel dolních končetin včetně zábalu
- Vířivá koupel v sirné vodě včetně zábalu

Koupele klidové a koupele aromatické klidové

- Celková sirná koupel včetně zábalu
- Pomerančová koupel
- Koupel s olejem Litsea cubeba
- Meduňková koupel
- Koupel pro dobrou náladu
- Ovesná koupel

Aromatické koupele vířivé

- Pomerančová koupel
- Koupel s olejem Litsea cubeba
- Meduňková koupel
- Koupel pro dobrou náladu
- Ovesná koupel

Masáže

- Klasická masáž částečná
- Klasická masáž celková
- Masáž lávovými kameny
- Medové pohlazení
- Čokoládový sen

Aromatické masáže

- Aromatická masáž pro ženy – olej z růží
- Aromatická masáž z devatera kvítí
- Aromatická masáž relaxačním olejem

Zábaly

- Přírodní rašelinový zábal částečný
- Parafínový – lavatherm jednoduchý
- Kryoterapie – chladivé zábaly

Inhalace

- Inhalace individuální
- Inhalace léčivým přípravkem

Elektroléčba

- DD proudy
- IF proudy
- Krátkovlnná diatermie
- TENS proudy
- Ultrazvuk
- Trabert proudy
- VAS-07

Speciální terapie

- Akupunktura
- Fototerapie
- Lymfatická přístrojová drenáž
- Magnetoterapie
- Plynové injekce
- Laser
- Hřebenový zářič
- Masťová terapie
- Extremitér (vakuoterapie)

Rehabilitace

- Léčebný tělocvik s fyzioterapeutem
- Individuální, skupinové cvičení v bazénu s fyzioterapeutem
- Skupinové cvičení s fyzioterapeutem

- Cvičení na přístrojích
- Nordic Walking – severská chůze
- Nordic Walking s fyzioterapeutem
- Terénní léčba s fyzioterapeutem

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY LÁZNÍ LUHAČOVICE

Dobrý den, jsem studentkou 3. ročníku VŠB-TU Ostrava a momentálně pracuji na své bakalářské práci na téma Lázeňský cestovní ruch. Ráda bych Vás tímto způsobem poprosila o pár minut Vašeho času a vyplnění mého dotazníku. Vyberte prosím vždy **jednu** odpověď.

Dotazník je zcela anonymní.

1) Jaké je Vaše pohlaví?

- ☐ muž
- ☐ žena

2) Jaká je Vaše věková kategorie?

- ☐ do 25 let
- ☐ 26 až 45 let
- ☐ 46 až 65 let
- ☐ nad 65 let

3) Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

- ☐ základní škola
- ☐ střední odborné učiliště
- ☐ střední škola s maturitou
- ☐ vysoká škola

4) Jak jste se o těchto lázních dozvěděl/a?

- ☐ na internetu
- ☐ doporučení rodiny, přátel
- ☐ od lékaře
- ☐ z reklamy v novinách, tisku
- ☐ jiná možnost

5) Z jakého důvodu jste se rozhodl/a navštívit lázně?

- ☐ ze zdravotních důvodů
- ☐ za účelem odpočinku, relaxace
- ☐ jiná možnost

6) Navštívil/a jste už někdy tyto lázně?

- ☐ ano, jsem tady již po několikáté
- ☐ ne, jsem tu poprvé

7) Jak dlouhý bude Váš pobyt v těchto lázních?

- ☐ jednodenní
- ☐ 2 až 6 dnů
- ☐ 7 a více dnů

8) Jakým dopravním prostředkem jste přicestoval/a?

- ☐ automobilem
- ☐ autobusem
- ☐ vlakem
- ☐ na kole
- ☐ jiná možnost

9) Jakým způsobem bude hrazen Váš pobyt v lázních?

- ☐ jsem samoplátce
- ☐ příspěvková lázeňská léčba
- ☐ komplexní lázeňská léčba

10) Jak byste ohodnotil/a následující služby v areálu lázní? (zakřížkujte)

	Uspokojivé	Průměrné	Neuspokojivé	Nedokážu říci
Ubytování				
Stravování				
Léčebné procedury				
Wellness procedury				
Cenové rozpětí				
Informační služby				
Přístup personálu				
Doplňkové služby				
Turistické vyžití				

11) Navštívil/a jste někdy i jiné lázně? Pokud ano, kolikrát?

- ☐ ano
- ☐ ne

12) Navštívil/a byste tyto lázně znovu?

- ☐ ano
- ☐ ne

DĚKUJI ZA VÁŠ ČAS

Vyplněný dotazník odevzdejte prosím na recepci

DOTAZNÍK PRO NÁVŠTĚVNÍKY LÁZNÍ OSTROŽSKÁ NOVÁ VES

Dobrý den, jsem studentkou 3. ročníku VŠB-TU Ostrava a momentálně pracuji na své bakalářské práci na téma Lázeňský cestovní ruch. Ráda bych Vás tímto způsobem poprosila o pár minut Vašeho času a vyplnění mého dotazníku. Vyberte prosím vždy **jednu** odpověď.

Dotazník je zcela anonymní.

1) Jaké je Vaše pohlaví?

☐ muž

☐ žena

2) Jaká je Vaše věková kategorie?

☐ do 25 let

☐ 26 až 45 let

☐ 46 až 65 let

☐ nad 65 let

3) Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

☐ základní škola

☐ střední odborné učiliště

☐ střední škola s maturitou

☐ vysoká škola

4) Jak jste se o těchto lázních dozvěděl/a?

☐ na internetu

☐ doporučení rodiny, přátel

☐ od lékaře

☐ z reklamy v novinách, tisku

☐ jiná možnost

5) Z jakého důvodu jste se rozhodl/a navštívit lázně?

☐ ze zdravotních důvodů

☐ za účelem odpočinku, relaxace

☐ jiná možnost

6) Navštívil/a jste už někdy tyto lázně?

☐ ano, jsem tady již po několikáté

☐ ne, jsem tu poprvé

7) Jak dlouhý bude Váš pobyt v těchto lázních?

- ☐ jednodenní
- ☐ 2 až 6 dnů
- ☐ 7 a více dnů

8) Jakým dopravním prostředkem jste přicestoval/a?

- ☐ automobilem
- ☐ autobusem
- ☐ vlakem
- ☐ na kole
- ☐ jiná možnost

9) Jakým způsobem bude hrazen Váš pobyt v lázních?

- ☐ jsem samoplátce
- ☐ příspěvková lázeňská léčba
- ☐ komplexní lázeňská léčba

10) Jak byste ohodnotil/a následující služby v areálu lázní? (zakřížkujte)

	Uspokojivé	Průměrné	Neuspokojivé	Nedokážu říci
Ubytování				
Stravování				
Léčebné procedury				
Wellness procedury				
Cenové rozpětí				
Informační služby				
Přístup personálu				
Doplňkové služby				
Turistické vyžití				

11) Navštívil/a jste někdy i jiné lázně? Pokud ano, kolikrát?

- ☐ ano
- ☐ ne

12) Navštívil/a byste tyto lázně znovu?

- ☐ ano
- ☐ ne

DĚKUJI ZA VÁŠ ČAS

Vyplněný dotazník odevzdejte prosím na recepci